1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St
Jersey City N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 76. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 25-го КВІТНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, APRIL 25, 1973 No. 76. VOL. LXXX

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ І КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ УНС ВІДБУЛИ НАРАДИ

Джерзі Ситі. — Минулої середи, 18 квітня, тут у приміщеннях головної канцелярії Українського Народного Союзу відбулися чергові наради Головного Екзекутивного Комітету цієї установи й опісля спільні наради Екзекутивного Комітету та Головної Контрольної Комісії, яка в тому тижні переводила свою звичайну річну перевірку майна, діловодства та стану УНСоюзу, попереджаючи річні наради Головного Уряду, що мать відбутися з кінцем травня ц. р.

Наради Екзекутивного Комітету

В нарадах Головного Екзекутивного Комітету, що їх відкрив і ними проводив головний предсідник Йосип Лисогір, разом з ним взяли участь: заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, заступник головного предсідника на Канаду сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар і керівник організаційного відділу д-р Ярослав Падох та головний касир мґр Уляна Дячук, як також редактор Антін Драган та асистент керівника організаційного відділу Степан Гавриш. Після відкриття та полагодження деяких формальностей, приступлено до звітування, що його традиційно почала мґр Уляна Дячук, звітуючи за касовий відділ.

Головний касир мґр Уляна Дячук поінформувала про деякі зміни в інвестиціях та нові інвестиції у вартісних паперах і гіпотеках. Звітодавець з вдоволенням згадала про збільшення впливів із членських вкладок, які в перших трьох місяцях цього року виносили $830,032.17, себто на $24,472.19 більше в порівнянні з тим самим часом попереднього року. До кінця березня майно УНСоюзу в цьому році збільшилося на $456,121.72 і виносило $38,061,541.19. Кошт будови 15-поверхового хмаросягу для нових приміщень УНСоюзу і „Свободи" виносив до 10-го квітня ц. року суму $8,484,125.13.

Головний секретар д-р Ярослав Падох, звітуючи за керований ним організаційний відділ, поінформував, що за три перші місяці цього року УНСоюз придбав разом 1,009 нових членів, себто на 162 нові члени більше, ніж в такому самому часі попереднього року. На базі дотеперішнього досвіду звітодавець передбачає, що дальші три квартали цього року будуть більш успішні та що цей рік пощастить закінчити організаційною надвишкою. Характеристикою багатьох організаційних акцій в першому кварталі цього року та плянами і пропозиціями на дальші місяці д-р Падох закінчив свій звіт. Його організаційний звіт доповнив рядом інформацій, головно про підготову різних організаційних акцій та імпрез, його асистент Степан Гавриш.

Заступник головного предсідника Володимир Сохан, звітуючи за керований ним рекордовий відділ, подав загальний образ руху членства від січня по кінець березня ц. р. УНСоюз придбав у тому часі 1,009 нових членів, але рівночасно втратив 116 суспендованих членів, 229 членів, які вибрали передчасно грошові звороти, 314 грамот кляс „Е" дозріло до виплати, 218 членів закінчило платність вкладок а 222 члени померли, отже за три перші місяці цього року втрати в членах були на 121 члена більші, ніж здобутки в нових членах. З кінцем березня УНСоюз нараховував усіх 88.219 членів.

Заступник головного предсідника проф. Іван Телюк звітував про свою організаційну та репрезентаційну працю та висловив ряд завваг і побажань щодо стану і розвитку та ведення УНСозу.

Заступниця головного предсідника пані Марія Душник згадала про її перевибір до Екзекутиви Братського Конґресу Нюйоркського стейту, про її участь в організаційній праці і репрезентацію, про організаційні успіхи відділових секретарок та про дальшу акцію збірку фондів на будову пам'ятника Лесі Українці на Союзівці.

Заступник головного предсідника на Канаду сенатор Павло Юзик звітував про організаційний розвиток УНСоюзу в Канаді, який натрапляє на ряд труднощів, але тим не менше поступає. Звітодавець згадав про участь УНСоюзу в цьогорічному фестивалі в Давфині та про ряд організаційних задумів і заходів на найближчі місяці.

Головний предсідник Йосип Лисогір подав загальний огляд розвитку і стану УНСоюзу в поодиноких відділах і ділянках його активности. Організаційний відділ у порівнянні з попереднім роком виказує деяке поліпшення, що можна також вияснити фактом, що це передконвенційний рік. В касовому відділі треба привітати зворот із більшими прибутками з членських вкладок. „Свобода" і „Союзівка" вдержуються приблизно на минулорічному рівні. Закінчення будови хмаросягу для нових приміщень передбачалося на липень, але повне устаткування та остаточне перенесення може ще який місяць продовжитись.

Редактор А. Драган, звітуючи за видавничий відділ, звернув увагу на деякі проблеми в тому відділі, зокрема в редакції, з уваги на заповіджений відхід двох редакторів. Загальним оглядом деяких проблем в Україні та нашому громадському житті та інформаціями про видавничі пляни на найближчий час А. Драган закінчив свій звіт.

Після кожного звіту відбулися дебати та винесено ряд

(Закінчення на стор. 5-ій)

ЗАЯВА ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УНС

Члени Головної Контрольної Комісії Українського Народного Союзу, її голова Іван Геврик, заступник голови Іван Винник, секретар української мови Богдан Гнатюк, секретар англійської мови Іван Скальчук та член Михайло Данилюк, перевели передбачену статутовими постановами звичайну річну перевірку майна, діловодства, організаційного стану, видавництва „Свобода", відпочинкової оселі „Союзівки" та Корпорації для Будови Дому УНС. Перед закінченням перевірки члени Головної Контрольної Комісії відбули спільні наради з членами Головного Екзекутивного Комітету, на яких обговорено цілий ряд біжучих справ Українського Народного Союзу, та рівнож заслухали звіт інж.-арх. Юліяна Ястремського про поступ будови Дому УНС. Особливу увагу присвячено будові 15-ти поверхового Дому УНС в Джерзі Ситі та опізненню в закінченні будови, справі переміщення відділів Головної Канцелярії УНСоюзу до нового приміщення, плянові друкарського устаткування видавництва „Свобода" та придбання його комптерсів і переміщення видавництва до нового будинку, як рівнож основно обговорено справу винайму приміщень у новому домі УНСоюзу.

На спільних нарадах порушено справу весняної членської кампанії УНС та кампанії приєднування членів у цілому, визнано потребу посилити працю над організуванням декад УНСоюзу в більших скупченнях українців, гідного відзначення 80-річчя „Свободи", 20-річчя „Союзівки" та 80-річчя УНСоюзу, що припадає якраз у 1974 конвенційному році, в час 28-ої Конвенції УНСоюзу. Обговорено ряд біжучих питань громадського порядку, справу належної і достойної участи членства УНСоюзу в зустрічах з Первоієрархом Української Католицької Церкви Їх Блаженством Верховним Архиєпископом Кир Йосифом VII в ЗСА та справу синівського вшанування Митрополита УПЦ і УАПЦ Високопреосвященного Кир Мстислава з нагоди його 75-их уродин.

Закінчуючи річну контролю майна, діловодства, організаційного стану, будови хмаросягу УНС, видавництва „Свобода" та оселі „Союзівки", докладні звіти якої будуть представлені Головному Урядові на річних нарадах у травні ц. р., Головна Контрольна Комісія закликає всіх Членів, зокрема Відділових Урядовців і Членів Головного Уряду до ще більше наполегливої, жертвенної та дружньої, а при тому дуже важливої праці для розбудови і закріплення Українського Народного Союзу, цієї заморської твердині українців, що працює не тільки для українців ЗСА і Канади, але для добра української справи в цілому.

ГОЛОВНА КОТРОЛЬНА КОМІСІЯ УНС:

Іван Геврик, Іван Винник, Богдан Гнатюк, Іван Скальчук, Михайло Данилюк

Папа Павло закликає до миру і справедливости

Рим. — Не вважаючи на досить холодний і вітрильний день — площу св. Петра у Римі залягла в минулу неділю 22 квітня непроглядна маса вірних і туристів, що її поліція подавала на 150.00 до 250.000 людей. Папа Павло VI відправив перед входом до собору св. Петра одногодинну Понтифікальну Богослужбу та виголосив проповідь, присвячену справі миру. Він назвав за іменем Індокитай, Близький Схід і Північну Ірляндію, де нема миру й спокою і висловив своє стурбування станом умів у тих країнах. Він згадав теж загально „багато інших місць у світі, де панує несправедливість, яка провокує реакцію і бунт". Але водночас прославляв загальний у світі гін до миру, особливо в молодої ґенерації всіх рас і народів. Коли Папа благословив маси на площі св. Петра, уділяючи традиційного благословення „урбі ет орбі" — „місту і світові" — багато приявних схилялись на коліна. Благословення Папи і його промову передавано через радіо-телевізію. — Гарна погода сприяла масовій участі вірних у католицьких і протестантських святинях в Америці. Президент Ніксон з дружиною, обома доньками і ї хчоловіками був на Богослужбі в Пресвитеріянській церкві у Кі Біскейн на Флориді. Проповідь виголосив духовник Джон Ґуфман, який пепепросив приявних, що не говоритиме гарної, милої і приємної проповіді, а таврруватиме гріхи і провини, що їх не треба ховати під килим, а виявляти й направляти. Коли опісля журналіст запитав його, чи він мав на увазі скандальну аферу Вотерґейту, то названий духовник відповів, що Президент чув його слова і може пояснювати собі їх, як захоче. — У соборі святого Патріка у Ню Йорку відправив Богослужбу кардинал Кук.

У Єрусалимі десятки тисяч паломників з цілого світу йшли вузькими вуличками до так званого старого міста з його святими біблійними місцями.

Також українські католицькі церкви були повні в тих спархіях і місцевостях, де Великдень святковано за новим стилем.

У 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

172 НОВИХ ЧЛЕНІВ УНС У КВІТНІ

В членській кампанії 1973 року приєднано досі 1,181 нового члена за станом з 23-го квітня ц. р. В перших трьох місяцях здобув УНСоюз 1,009 членів, а вже в квітні це число зорганізованих в цьому році нових членів побільшилося на 172. Серед секретарів та організаторів, які придбали у квітні більше нових членів, визначилися:

Василь Колодій (В.191) — 13 нових членів, Микола Хоманчук (В. 5) — 9, Іван Чопко (В. 271), — 9; по 5 нових членів приєднали: Андрій Кушнір (В.83), інж. Лев Боднар (В.131), Теодор Кубарич (В. 217) і Данило Пиц (В. 458); та по 4 нові члени здобули: інж. Лев Блонарович (В. 34), Михайло Шумило (В. 110), Катерина Гордон (В. 347) і Петро Дяків (В. 427).

През. Ніксон хоче скорого з'ясування Вотерґейтської афери

Маямі, Флорида. — З найближчого оточення президента Ніксона інформують, що Президент хотів би в можливо найкоротшому часі покінчити зі слідством в справі Вотерґейтської афери, яка набрала дуже великого розголосу і позначилася на значному спадку популярности Президента серед американського населення. Труднощі є в тому, що деякі з осіб, які замішені до цієї афери, категорично відмовляються від будь-яких зізнань. Знову ж у країні поширюється переконання, що сам през. Ніксон мав інформації про плянове шпигунство головної кватири Демократичної партії, але не зробив нічого, щоб до цього не допустити. У зв'язку з цією аферою у дуже делікатній ситуації найшовся віце-президент Еґню, який у висліді може втратити нагоду бути кандидатом на президента в черговій каденції. Деякі його дорадники пропонують йому, щоб він виразно відділив себе від цієї афери, щоб в той спосіб допомогти і собі і Республіканській партії.

Кіссінджер і Роджерс підкреслювали потребу єдности і сили західнього світу

Ню Йорк. — Асистент президента Ніксона для справ крайової безпеки Генрі Кіссінджер виголосив в минулий понеділок 23 квітня велику промову на бенкеті „Асосієйтед Пресс" у Валдорф Асторії в Ню Йорку і в годину пізніше у тому самому готелі промовляв державний секретар Вілліям Роджерс на бенкеті „Оверсіс Пресс Клаб". Промову Генрі Кіссінджера коментатори порівнюють з історичною промовою колишнього державного секретаря генерала Джорджа Маршалла 26 років тому. Генрі Кіссінджер дуже виразно й одверто говорив про теперішній переломний момент у відносинах між ЗСА і їх союзниками в усіх ділянках — політики, економіки й стратегії — та закликав до докладної і вичерпної дискусії між ними на всі ці теми. Кіссінджер клав натиск на психологічний момент та закликав дивитись на економічні проблеми крізь призму політичних конечностей, щоб егоїстичною господарською політикою не нанести шкоди безпеці і мирові. Обидва названі державні мужі підкреслили, що ЗСА не відкличуть своїх військ з Европи односторонньо та що власне тепер, коли йдуть переговори з СССР про обопільну й збалянсовану редукцію військ у Середущій Европі — не можна говорити про одностороннє зменшення військ ЗСА в Европі. Обидва дерржавні мужі підкреслювали важливу й рівну з існуючими великодержавами участь Японії в міжнародних відносинах та, зокрема, участь Японії у розв'язуванні проблеми відносин Америки з Західньою Европою. Генрі Кіссінджер підкреслював потребу більшої відповідальности західньо-европейських справ однаково за таку економічну політику, яка не приносила б шкоди Америці, та за збройну забезпеку Західньої Европи. Г. Кіссінджер заявив, що про всі ці справи през. Ніксон переговорюватиме окремо з лідерами Західньої Европи, поки під кінець року поїде до Европи.

Брежнєв нараджувався з американськими сенаторами впродовж 3 і пів години

Москва. — Генеральний секретар компартії СССР Леонід Брежнєв прийняв на авдієнції сімох американських сенаторів, демократів і республіканців, та розмовляв із ними впродовж трьох і пів години. Головною темою їх розмови була справа американсько-совєтської торгівлі, при чому Брежнєв заявив, що він не хоче, щоб справа виїзду совєтських жидів до Ізраїлю стала перешкодою для торговельних взаємин ЗСА і СССР. Між тими сенаторами, які були у Брежнєва — чотири підписали були додаток до ратифікаційної резолюції, що його автором є демократичний сенатор Генрі Джексон, який узалежнює ратифікацію американсько-совєтського торговельного договору й признання Совєтам клявзулі найвищого упривілеювання, себто уділення довготермінових кредитів з державною ґарантією, від скасування у Совєтах високих оплат за візи на виїзд до Ізраїлю. Брежнєв запевнив тих сенаторів, що припинено стягати ті високі оплати і — за повідомленням американських кореспондентів з Москви — згадана резолюція Генрі Джексона мабуть вже не буде зголошена. Брежнєв запевняв американських сенаторів, що СССР розраховує на торговельні зв'язки з Америкою не на роки, а на десятки років і то в найширшому об'ємі. Брежнєв — повідомляють американські кореспонденти — з напруженням дивиться на свою заповіджену візиту в Америці, передбачену на червень ц. р. і він надзвичайно цікавий пізнати особисто Америку.

Українські науковці взяли активну й успішну участь у Конвенції славістів

Ню Йорк. — У цьогорічній Шостій Крайовій Конвенції Американської Асоціяції для розвитку славістичних студій (AAASS), що відбувалася тут у приміщеннях готелю Рузевелта в днях 18-21 квітня ц.р., взяли активну й численну участь українські науковці — професори й викладачі різних американських і канадських університетів і коледжів. Особливо успішною була участь українців у другій п'ятницевій сесії на тему „Хмельницький в польських, українських, жидівських і турецьких джерелах", що відбувалася під проводом проф. Омеляна Пріцака про участі яких 160 слухачів. Доповідачами під час цієї сесії були д-р Іван Басараб з радіо „Свобода" у Мюнхені, який говорив про Хмельницького в українських і російських джерелах, д-р Зиґмунт Абрагамовіч, з Державного архіву у Кракові й автор численних праць з тюркології, який виголосив доповідь про Хмельницького в турецьких джерелах, проф. Бернард Вейнриб, видатний жидівський історик із Дропсі Коледжу, який дав спробу оцінки відомих із багатьох видань мемуарів Н. Гановера про Б. Хмельницького та Григорій Грабович з Гарвардського Університету, що говорив про Хмельницького в польських джерелах і писаннях. Коментатором доповідей цієї сесії був проф. Ярослав Пеленський з Університету Айови. В дискусії виступав проф. Тарас Гунчак із Ратґерського Університету. У другій пополудневій сесії у п'ятницю 20 квітня, яка відбувалася на тему „Східній слов'янський світ і степ" під проводом проф. В. МекНілла з Чикаґського Університету і при участі яких 120 слухачів, виступав проф. О. Пріцак з Гарвардського Університету з доповіддю на тему „Передмонгольські кочівники і східні слов'яни". В дискусії над цією й іншими доповідями брали участь численні українські славісти із ЗСА й Канади. Великим зацікавленням втішалася також третя полуднева п'ятницева сесія на тему „Ідеології і їхні заклики у громадянській війні", тематика якої стосувалася головним чином т. зв. Білого руху в Україні в 1918-1919 роках. З добре опрацьованою й оригінальною доповіддю під час цієї сесії на тему „Національна програма Білої Армії" — про політику ген. Денікіна в Україні виступала українка д-р Анна Процик з Колумбійського університету. Крім неї говорив про „Південноросійський білий уряд і селянство" проф. Пітер Кінез з Каліфорнійського Університету. В дискусії взяли участь українські славісти з різних університетів і коледжів ЗСА. В першому дні цієї ж Конвенції, в середу 18 квітня, під час її першої сесії на тему „Ст. Петербурґ й російська література" виступала з доповіддю українка Орися Карапінка із Пітсбурзького Університету. Під час усіх чотирьох днів Конвенції відбувалася виставка видань різних університетських і приватних видавництв. У виставці взяло участь Українське Видавництво „Смолоскип" ім В. Симоненка, на стендах якого були експоновані видання й передруки із самвидавних видань цього ж видавництва, як також видання „Сучасности" й інших видавництв. При окремому столі українські студенти збирали підписи під листи з протестами проти арештів і судів в Україні.

В. ЩЕРБИЦЬКИЙ АТАКУЄ „НАЦІОНАЛІСТИЧНІ УХИЛИ" В УКРАЇНІ

Володимир Щербицький

Київ. — Пленум Центрального комітету Комуністичної партії України, що відбувся 17-18 квітня, викликав в Україні і закордоном особливий відгук у зв'язку з промовою першого секретаря ЦК України В. В. Щербицького, який у різкій формі заатакував прояви „національної чванькоматости і обмеженості" серед партійних кадрів України. Засадничо промова Щербицького за традиційним совєтським стилем охоплювала всі аспекти життя Української ССР, а в першій мірі господарський відтинок, то все таки з нез'ясованих досі причин Щербицький мав за завдання окремо наголосити послаблення дисципліни серед українських комуністів, некомпетентність багатьох з них в управлінні окремими галузями державного життя, а в першій мірі їхню толерантність у відношенні до „націоналістичних ухилів". Згідно з заявою В. Щербицького, серйозні недоліки на відтинку партійного життя в УССР виявилися у цілому ряді областей України, де, як говорив він, партійні клітини були обсаджені „некомпетентними особами і обманцями". Щербицький теж говорив про те, що комуністи на високих позиціях не виявилися достатньо „чуйні" та допустили у ряді публікацій за останні роки до фальшування історичного минулого України, а в першій мірі до „викривленого насвітлювання історичних взаємин між Україною та Росією". Московська „Правда" у своєму репортажі з Києва з 19 квітня пише, що „учасники пленуму гостро засудили прояви національної чванькуватости і обмежености серед окремих провідних працівників, їхню безпринципність і зазнайство, нетолерантне відношення до думок інших, нахил до самореклями". Інформуючи про стан народного господарства УССР. В. Щербицький говорив про „великі досягнення України", бо за останні два роки об'єм промислового виробництва у республіці зріс на 13.7 процентів, тобто плян був перевиконаний. В народному господарстві України число спеціялістів досягнуло 3,8 млн людей. Все таки, говорив Щербицький, в деяких областях України не вистачає спеціялістів, а економічний розвиток країни зривається зогляду на дуже велику пливкість кадрів. В. Щербицький відзначив одночасно дуже знаменний факт, що стосується т. зв. господарювання кадрами. Заявляючи, з одного боку, про недостачу на Україні спеціялістів, В. Щербицький, з другого боку, поінформував, що багато випускників вищих шкіл та технікумів України „спрямовуються" на працю в різні райони СССР. Очевидно, не призабув він додати, що „значну частину спеціялістів УССР дістає з інших республік СССР". На тому, як особливо підкреслюється в „Правді", має полягати „один з виявів непорушної дружби народів СССР, перевага соціялістичної економіки, яка являє собою один народногосподарський комплекс".

„Комуніст України" заатакував гостро видану 1970 р. книжку П. Шелеста „Україно наша Радянська"

Київ. — У квітневому числі теоретичного і політичного журналу ЦК Комуністичної партії України „Комуніст України", що появляється українською мовою тиражем в 112 500 примірників і російською мовою тиражем в 59 000, появилася п.н. „Про серйозні недоліки та помилки однієї книги" редакційна стаття-рецензія з розгромом книжки донедавнього першого секретаря ЦК КПУ і теперішнього ще члена ЦК КПСС Петра Шелеста, яка була видана за його урядування 1970 р. у видавництві політичної літератури України на 279 сторінках друку тиражем у 100 000 примірників під назвою „Україно наша Радянська". Згадуючи „особливо прикрий факт" появи „окремих публікацій низького ідейно-теоретичного і фахового рівня" і зараховуючи до них книгу П. Шелеста „Україно наша Радянська", редакція „Комуніста України" стверджує у своїй статті, що книга П. Шелеста „має ряд методологічних та ідейних помилок і серйозних недоліків, однобічних оцінок важливих історичних явищ, фактичних помилок, чимало нечітких формулювань і редакційних недоробок". Зупиняючись тільки на деяких з цих „недоліків і помилок" редакція „Комуніста України" закидає П. Шелестові, що в його книжці „непомірно багато місця відводиться минулому України", що „автор значною мірою ідеалізує

(Закінчення на стор. 5-ій)

„Ню Йорк Таймс" про кризу в Комуністичній Партії України

Ню Йорк. — Останній пленум ЦК КП України з 17-18 квітня, а зокрема промову першого секретаря ЦК В. В. Щербицького, широко коментує американський щоденник „Ню Йорк Таймс" з 23 квітня ц.р. у спеціяльному коментарі з Москви і в статті відомого знавця підсовєтських справ Гаррі Шворца. Московський кореспондент газети підкреслює ці аспекти промови Щербицького, що стосуються національної політики партії в Україні та „національних ухилів" серед партійних кадрів. Хоч в кореспонденції відзначається, що того роду обвинувачення в СССР у відношенні до республік є досить звичайним явищем, то, наголошує цей кореспондент, „Україна була зокрема надокучливим районом під цим оглядом, бо деякі українці намагалися зберегти важливе місце для своєї мови і культури та зменшити наплив етнічних росіян

(Закінчення на стор. 5-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Традиція агресії

У зв'язку з щораз новим порушуванням комуністами перемир'я у В'єтнамі президент Ніксон відкликав з Парижу свого представника, який нараджувався там з представником Північного В'єтнаму про обіцяну тій країні економічну допомогу від ЗСА. Без уваги на те, чи ті переговори відновляться, найбільш дискусійним і контроверсійним є арґумент, яким Президент хоче переконати Конґрес, що таки треба допомогти вчорашньому в'єтнамському ворогові у відбудові його країни. Ричард Ніксон і його найближчі співробітники переконані, що коли втягнути проводирів Північного В'єтнаму, які ніколи не зазнавали миру, а тільки воювали, у сферу економічних проблем, то вони перестануть думати воєнними категоріями і навчаться думати категоріями мировими.

Таке розуміння має назверхні познаки логіки. Воно відповідає західньому здоровому глуздові. Не можна, мовляв, воювати без кінця, треба й навчитися жити по-людському, мирно й у згоді з сусідами. Але дуже сумнівно, чи можна стосувати такий підхід до комуністичної сторони, — до комуністів не тільки з Північного В'єтнаму, але й із Совєтського Союзу. Зворот Москви в сторону „співіснування" з західнім світом не прийшов внаслідок відречення від цілі — уярмлення вільного світу. Теперішня ніби примирливість СССР і схильність до спільного з Заходом розв'язування різних міжнародних проблем, — це тільки тимчасова зміна тактики, вимушена труднощами, які забороняють провокувати вільний світ такими методами, які стосовано супроти Мадярщини у 1956 р., інвазією до Чехо-Словаччини чи поведінкою Молотова й Вишинського на міжнародних конференціях. Ані Совєти не „переставились на мир", ані не навчаться цього в'єтнамські комуністи. Гін до уярмлювання, імперіялізм, агресивність — це такі притаманні риси комунізму, що їх не можна вимазати гріщми й доставами. Без тих рис комунізм перестав би бути комунізмом. Скоріше чи пізніше переконається в цьому Америка і скоріше чи пізніше вона зрозуміє, що розрахунок на зворот комунізму до примирливости був фальшивий. Самі комуністи примусять вільний світ пізнати їхній сутній зміст. Теорія Арнолда Тойнбі про „еволюцію" комунізму бодай покищо — у сфері побожного бажання.

„Буйда на ресорах"

У Москві в травні відбудеться 15-ий Конґрес міжнародного Інституту Театру.

Тим часом, у Чернівецькому драматичному театрі довший час іде п'єса І. Рачади „Непрошений гість", про заокеанських шпигунів та мудрість і проникливість КҐБ. За такі „осяги" п'єсу показано й через Київську телевізію мільйонам глядачів.

„Літературна Україна" з 6-го квітня ц.р. писала: „У п'єсі розповідається, як закинутий в нашу країну резидент чужоземної розвідки, колишній ґестапівець Кувалдін, влаштувався працювати в майстерні для ремонту годинників і продав годинника системи „Павль Мозер" дівчині Тані". Вона подарувала того годинника батькові — ученому геохемікові. Такого ж годинника розвідник продав старшині совєтської армії, інженерові ракетних військ Олексієві. У годинниках були вмонтовані підслухувальні апарати. Годинники у визначений час „псувалися", їх ремонтував Кувалдін, вкладаючи новий механізм, а попередній переслуховував для потреб „чужоземної розвідки".

Щоб доконати свого, фантастичний І. Рачада ще й підперчив сучасну п'єсу таким епізодом: „Офіцерові-ракетникові, щоб розв'язати язик, надсилають букет бузку, отруєний наркотиком, що „збуджує людину, звеселяє її, змушує виказувати навіть те, чого в нормальному стані вона не зробить. А все те фіксувалось годинником". Навіть казьонна „Літературна Україна" не витримала, зауваживши: „Дивно поводяться в п'єсі чекісти. Співробітник органів державної безпеки полк. Зорін не стільки допитує шпигунів, як розповідає їм про їхню ж шпигунську діяльність, бо ще до слідства все знає".

Випадок із „Непрошеним гостем" унаочнює кризу театру в окупованій Україні. Деякі письменники намагаються відгукуватись на настирливі заклики й вимоги партії, але реалізація тих вимог врешті-решт породжує славнозвісну „буйду на ресорах", та ще й театралізовану.

Не дивниця, що театри в Україні, виконуючи партійний плян, ніяк не можуть виконати й половини фінансового пляну — так зв. сучасні вистави йдуть у напівпорожніх залях. А суть кризи, звичайно, не в театрі, і не в талантах, а в режимі.

Мих. Килимний

МІНЯЄТЬСЯ „КЛЯСИЧНА СИТУАЦІЯ" В СВІТІ

Куритиба. — У міжнародному становищі час від часу відбуваються зміни так званих „клясичних ситуацій". Так, наприклад, перед Другою світовою війною існував своєрідний „чотирикутник" впливових чинників, з яким мусіли рахуватися всі інші країни. Цей „чотирикутник" виглядав так:

СССР стояв сам-один, без жадного спільника. Гітлерівська Німеччина була ближче пов'язана з Італією, трохи менше з Японією та Еспанією. Англія та Франція з багатьма колоніями перебували в тісніших чи слабших союзах з багатьма европейськими країнами. ЗСА — провідна сила і „вартовий" обох американських континентів.

Загально вважалося, що між СССР і гітлерівською Німеччиною о б о в'язково прийде до збройного зудару, бо їхні пляни не надавалися до погодження. Імперіялістичне наставлення обох цих потуг, зрештою, мало призвести їх до безпосередньої розгри. Англія та Франція намагалися зберегти існуючий статус-кво, не допустити до великої війни. ЗСА також були вдоволені тим, що мали в своїх руках чи тримали під своїми впливами. Найбільше вони співпрацювали з Англією та Францією.

Цей „чотирикутник" тоді і рівноважив міжнародне становище. Однак, через те, що в його складі були дві сили виразно імперіялістичного характеру — гітлерівська Німеччина та СССР, а Англія і Франція з одного боку і ЗСА з другого були поміркowані, пацифістичні, то гармонії між ними не існувало, а всілякі домовлености раз-у-раз порушувалися. Виглядало, що світ тоді стояв на вулкані, який ось-ось мав вибухнути.

У „клясичній ситуації" поступово почали заходити зміни. Запроваджувати їх почала Німеччина, висунувши гасло „Нової Европи". Реалізація цього гасла відразу пішла коштом союзників Англії та Франції. Німецькі імперіялісти захопили Австрію, потім „Данціґський коридор", а тоді рушили на Чехо-Словаччину, Польщу, на Балкани... Інший, не менший імперіяліст, червона Москва, звичайно, не могла тому спокійно приглядатися, але й не наближалась до пацифістичних Англії та Франції, бо сама хотіла у закаламученій воді „ловити рибу".

І тут сталася одна з найбільших дивовиж у світовій історії, коли дві конкуруючі і явно ворожо наставлені одна супроти одної потуги, гітлерівська Німеччина та СССР, несподівано укладають між собою угоди про „співпрацю" і „взаємодопомогу". Сталін і Гітлер змовилися спільно загарбати світ — і практично взялися до цього.

На той час Англія і Франція вже перебувала в стані війни з Німеччиною, а згодом до них долучилися і ЗСА. Японія, нападом на Перл Гарбор, розпочала війну проти ЗСА. Отже, дотогочасна „клясична ситуація" перестала існувати, але замість неї нова не витворилася, бо було зрозуміло, що спілкування двох ненажерливих імперіялістів не може тривати довго і так чи інакше вони схоплять за горло один одного. На це довго чекати не довелося — влітку 1941 року вибухла війна Німеччини з СССР. Сталін змушений був якнайшвидше нав'язати союз із західніми альянтами, бо не міг витримати ударів Гітлера, особливо в перших місяцях війни.

Під час війни „клясичної ситуації" нема, бо й нема нічого устійненого, а все грунтовно міняється, іноді доволі хутко, в залежності від успіхів чи поразок противників. По війні Англія і Франція перестали бути імперіями і перетворилися на звичайні держави, яким формально залишили назви „великих потуг" і забезпечили постійні місця в Раді Безпеки ОН. Фактично „великими потугами" продовжували бути лише ЗСА та СССР, і відтак постала „клясична ситуація" двоподілу світу, до чого, між іншим, завжди прагнув Сталін.

Світ поділився на два табори: демократичний і тоталітарно - комуністичний. Перший табір очолювали ЗСА, а другий — СССР. Коли ЗСА задовольнилися становищем, сферою своїх впливів, то СССР — навпаки — прагнув поширювати свої впливи і свою владу. Практично виявилося, що Москва і двоподіл світу вважала за тимчасове явище, а вперто стреміла, згідно ще з заповітами російських царів, зокрема Петра І, до володіння всією земною кулею.

Відтоді розпочалася „холодна війна" між двома таборами, а головне між їх керівниками — ЗСА та СССР. Відтоді й почали виникати „оборонні бльоки", як Північно - Атлантійський Оборонний Пакт (НАТО), Варшавський Оборонний Пакт тощо. За „оборонними пактами" пішли пакти економічні. Та, не зважаючи на це, повоєнна „клясична ситуація", ота „двійка" існувала й далі, правда, вже часто з домішкою не тільки „холодних", а й „гарячих" зустрічей між двома таборами — у Кореї, на Близькому Сході, а чи не найбільше в Індо - Китаї, зокрема у В'єтнамі.

На той час виросла нова світова потуга — червоний Китай. Виросла власними силами. Мао Тсе-тунґові повелося покінчити з віковою роздрібленістю Китаю, об'єднати його цілість, з суворо централізованою державною системою. Передбачення Леніна й Сталіна, що комуністичний Китай стане черговою колонією Москви, не справдилися. Сталін, наслідуючи

(Закінчення на стор. 3-ій)

В. Гут-Кульчицький

КОГО ХОЧЕ БОГ ПОКАРАТИ...

Як відомо з Біблії, в історії людства був такий час, коли воно, запаморочене своїми успіхами, хотіло збудувати високу вежу, щоб нею можна було дістатися до Бога. І почало ту вежу будувати. Але Богові та зарозумілість не сподобалася, він помішав людям язики, і вони, не мавши змоги порозумітися помішаними язиками, розбрелися по світі, а недобудована вежа залишилася як грізне мементо кари.

Нині Вавилонської вежі ніхто не будує, а от нове помішання язиків, здається, поволі приходить, принаймні тут, на вільній землі Вашинґтона. Колись, скажім за панування МекКарті І-го, легко було сказати, хто був правий, а хто лівий, хто був консерватист, а хто ліберал. Сказала людина слово чи два — і вистачало. Нині не те.

Для прикладу — синдикований журналіст Джозеф Алсоп. Десь чи не в жовтні минулого року в „Свободі" появилася була замітка п. н. „Самообман американських інтелектуальних лібералів", в якій реферувалося статтю того ж Алсопа, де він писав, що не В'єтнам і не Близький Схід є центральною проблемою міжнародних відносин, як то кажуть ліберали, а загострення відносин між Совєтським Союзом і Китаєм. Читав я і очам своїм не вірив, бо до того часу був переконаний, що то якраз ліберали понижували значення В'єтнаму, і то ще перед появою на американській політичній арені МекКарті ІІ-го, який казав, що В'єтнам і подертого доляра не вартий, а не то півмільйона американських хлопців.

Коли ж я дочитався до того місця у нотатці, де Дж. Алсоп твердив, що „на теперішньому етапі найважливіше значення американської дипломатії не допустити до китайсько - совєтського конфлікту", то мені здавалося, що він оту мудрість переписав слово в слово з книжки „Війна між Росією і Китаєм" відомого ліберала Г. Солсбері, написаної також ще 1949 р. Та думав я, що все те було написане під впливом передвиборчої гарячки, бо при кінці згадувалося демократичного кандидата на президента Джорджа МекҐоверна. Коли ж уже цього року я побачив в журналі „Ню Йорк Таймсу" з 11 і 18 березня нову статтю Дж. Алсопа п. н. „Думки з Китаю" і перечитав її, то побачив, що то була не передвиборча гарячка, а таки помішання язиків.

Оте помішання язиків, як виходить з пояснень автора, грало велику ролю і в генезі статті „Думки з Китаю". Має бо Дж. Алсоп китайсько - американського приятеля, а той приятель має батька в Пекіні. Батько ж у Пекіні займає високе, хоч тільки почесне місце між тими некомуністами, які підтримують режим. Отож їздив той приятель Алсопа відвідати свого батька, а повернувшися восени 1972 р., негайно зайшов до Дж. Алсопа та й сказав: — „Шановний приятелю, дехто в китайському уряді хотів би знати, чому ти не поклопочешся за візою. Тепер же журналістів усіх відтінків опінії радо бачать в новім Китаї".

Тут Дж. Алсоп пояснив, що за візою він не клопотався тому, що колись писав „занадто критичні статті про різні аспекти розвитку комуністичного Китаю, особливо про „великий стрибок" уперед та „культурну революцію", а запросили його китайські комуністи до себе напевно за його нові статті „про масивну, постійну і колосально дорогу совєтську мілітарну розбудову на китайському кордоні".

Із запрошення Дж. Алсоп радо скористав, поїхав зі своєю дружиною до комуністичного, чи як він тепер залюбки пише, „нового" Китаю, перебув там місяць, від половини листопада до половини грудня 1972 р., і з тої подорожі народилася стаття.

Говорить він у ній знову про питання, порушені вже в зреферованій у „Свободі" статті: про люнатизм ліберальних інтелектуалів, про підготову Совєтського Союзу до „кастрації" Китаю, про віру Китаю в агресивні заміри Совєтського Союзу, про превентивну ролю ЗСА у реалізації тої „кастрації", а найбільше місця присвячує своєму захопленню різними аспектами розбудови „нового" Китаю, б'ючися при тому в груди і признаючися до своїх минулих помилок („тепер я думаю, що помилявся, принаймні у відношенні до Китаю").

Хоч для мене дивно звучали повні ентузіязму суперлятиви в устах консерватиста, а захоплюючі описи комун, заводів, ресторанів видавалися мені описами потьомкінських сіл китайської продукції, та Бог з ним. Не був я в „новому" Китаї, то перечити не можу. Але що Дж. Алсоп „дякував Богові за Тихий океан" — це вже був незбитий доказ Божої кари. Бо хіба ж то не Божа кара, як людина, та ще й консерватист, забуває за Кубу і Чіле, яких не охоронили ні Атлантійський, ні Тихий океани?

А що під тим оглядом нічого не змінилося від часу опанування комуністами Куби та Чіле і що китайські комуністи йдуть нога в ногу зі своїми московськими конкурентами, показує реальне життя, до якого відкликається Дж. Алсоп, обвинувачуючи ліберальних інтелектуалів в люнатизмі.

„Молоді Лорди тепер молоді маоїсти", — повідомляє заголовок статті Едмунда Нютона в „Ню Йорк Пості" з 23 березня ц. р. А йдеться тут про голосну недавно в Ню Йорку пуерторіканську партію „Молодих Лордів". Як виходить зі статті, „Молоді Лорди" перефарбували себе на „Пуерторіканську Революційну Робітничу Організацію" і змінили стиль та середовище роботи. Працюють вони тепер тихо серед робітників та в робітничих юніях і, „притягаючи до себе робітників усіх етнічних груп", стараються „створити багатонаціональну комуністичну партію". А сталася та зміна за порадою китайських „товаришів". Наприкінці 1971 р., коли членство партії „Молодих Лордів" почало спадати, Пабльо (Йоруба) Ґузман, тепер член центрального комітету нової організації, був запрошений до Китаю. У Китаї, як він сам говорить, „я сів з деякими товаришами і склав їм звідомлення про ситуацію у ЗСА." Китайські „товариші" скритикували д і я л ь н і с т ь „Лордів", особливо орієнтацію на люмпен-пролетаріят і відпустили його додому з новими напрямними. Така ж сама метаморфоза за порадою китайських „товаришів" сталася і з партією „Чорних Пантер".

Та китайські „товариші"

(Закінчення на стор. 3-ій)

А. Л-кий

НА ОДЕСЬКІЙ „ТОЛКУЧЦІ"

(ст). — Кореспондент московської газети „Комсомольская Правда" Юрій Щекочихін вибрався з Одеси таксівкою до широкознаної „толкучки", що знаходиться за п'ять миль від Одеси. Він хотів приглянутися так званому „чорному ринкові".

Як лише авто виїхало на Кодимську дорогу, вона нагадала кореспондентові вулицю у Москві під час найбільшого руху: була захаращена автобусами, особовими автомашинами, мотоциклами й таксівками, а хвилі пішоходів пливли почерез придорожні поля.

Нарешті виринула „толкучка" — ціла хмара покупців, торгівців і спекулянтів. Хлопчики увихалися поміж юрбою. На краю юрби стояли міліціонер і поліційний аґент в цивільному одязі.

„Толкучки" в Совєтському Союзі постають внаслідок недостачі найконечніших речей. Торговельні службовці передають ті речі в руки спільників, а спільники перепродують їх за вдвоє і втроє вищу ціну на „толкучці".

Є там також аматори, які купують різні речі від чужинців - туристів та моряків і перепродують із великим зиском. Є там і професіональні спекулянти, що працюють на спілку із злодіями, які обкрадають державні крамниці на сотки тисяч рублів.

Щекочихін розповідає про те, що бачив того дня на „толкучці":

Сумний бородатий чоловік потрясає ще новою шлюбною сукнею. Молодий чоловік підсунув кореспондентові під самий ніс черевики. „Юрба несе мене з собою і я, наче з вікна поїзду, бачу лише клапті краєвиду: каракулевий плащ, гумові ляльки, молотки, сокири, штани, келихи, перуки, плетені камізельки, ручні торбинки з дивовижними замками, чоботи з відірваними підошвами й обцасами, вбрання з поліестрової фібрової матерії, шнурівки, скляні вироби, „патентові" шкіряні черевики, помпа для ровера, кусень баранячої шкіри.

А ціни? Штани — 100 рублів (134 дол.), мужеські черевики — теж 100 рублів, краватки — по 10-15 рублів (13-20 дол.), склянки — 10 рублів за штуку (13 дол.), нейльоновий жакет — 150 руб. (200 дол.), пакетик жувальної гуми — 50 копійок (57 центів).

Щодо характеристики продавців, то найбільше зажурили кореспондента юнаки й діти. Він підслухав, як один юнак сказав другому: Славка прийшла сюди з десяткою, а вернулася з 50-ма рублями".

„Як можемо ми доказати цим молодим людям, що краще було б без толкучки — чесніше й чистіше? — питається кореспондент. Але ці юнаки мають свій власний арґумент. Вони вказують на прилавки державних крамниць і кажуть: „Спробуйте купити там щонебудь".

„Поки не вдоволимо попиту на вбрання, шапки й черевики, не можемо конкурувати з спекулянтами", — сказав кореспондентові Борис Сєдов, голова торговельного відділу одеської міської управи. Він зазначив, що в Одесі створено 36 груп для досліджування потреб споживачів, але промисл неспроможний задовольнити тих потреб.

„Може економісти й торговельні службовці мають свої арґументи, — пише кореспондент, — але мій арґумент це той юнак на „толкучці" з черевиками в руці. Його рука дрижала так, наче в ній граната із витягнутим запальником. Чи вибухне вона?"

Андрій Свєтлов, голова одеського бюра для поборювання крадежів соціялістичного майна, заявив: „Ми попросту не всилі виловити всіх спекулянтів. Вони їздять із Ростова, Ленінґраду, Саратова, Москви, Риги й багатьох інших міст".

Один заарештований спекулянт привіз із собою двадцять жіночих плащів із норковими ковнірами, державна ціна яких 260 рублів за кожний, а продавав по 300 рублів. Інший продав тридцять шапок із кролячих шкірок по 30 рублів за штуку, замість державної ціни одинадцять рублів. Третій привіз 800 шаликів і продавав їх по рублеві за штуку.

Щекочихін пише, що подібні „толкучки" є в Новосибірську, Баку, Львові, навіть в Москві довкола ГУМ'у (Державної У н іверсальної Крамниці) в Москві.

ГАРМАТИ І МАСЛО

Брежнєв промовляє:
— Ми великі — не малі:
Одну шосту суходолу
Ми посіли на Землі —
Комунізму з неї поле.
Замір ще й такий у нас:
Виробляєм ми гармати,
Щоб, як прийде слушний час,
Увесь світ завоювати.
Під команду в нас живуть
Усі люди, є що й їсти,
Бо нам хлібець продають
Ті дурні капіталісти.
Дехто каже: „Диво з див!"
Ми ж купуємо охоче,
Бо... у них би він погнив.
А тепер ще масла хочем...
— А як буде, коли ви
И решті „шостих" суходолу
Пальця порухом з Москви
Вділите свою цю долю?
— Як це буде? — Еге, як?
Брежнєв тут нахмурив брови:
— Хто це там питає: „Як?!"
Гармаші! Чи вже готові?

Гедзь

Анатоль Галан

„ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО"

(5)

Геник тяжко зідхнув і сів писати листа Оксані:

„Дорога, єдина Оксаночко! Цим листом я прощаюся з тобою назавжди. Не питай про причини. Вони сильніші за мене. І повір, що роблю цей неймовірно тяжкий для мене крок найперше заради тебе. Постарайся викинути з пам'яті твого Геника, полюбити іншого, бути щасливою. Безумно хочу бачити тебе, але краще не треба".

— О —

Як у пісні відбувався для Геника чин монашого постригу, з нареченням йому імени „Герман", а за місяць возведення в сан ієромонаха. Геник, чи вже тепер отець Герман додому не їздив і нічого не писав, тільки висилав дорогі пакунки, бо його зразу ж зарахували на посаду постійного службовця закордонної духовної місії з дуже високою платнею, з правом доступу в урядовий закритий розподільник, де не було тільки пташиного молока...

Молодий священик уже призвичаївся до самітности. Його не тягнуло на люди. Свій вільний час він віддавав книгам, духовним і світським, особливо світським чужоземним, щоб пізнати всю повноту життя...

Його запрошували, як перекладача, на всі візити закордонних ієрархів і навіть на візити чужоземних урядових представників, бож зовнішньо отець Герман нічим не різнився від цивільних громадян, одягався в модні елеґантні вбрання, навчений етикетові, тримав себе з гідністю довіреної, близької до свого уряду особи.

Час від часу траплялися й виїзди закордон, місячні, тримісячні і навіть піврічні. Отець Герман був тепер старшим секретарем духовної місії, і вже цілком увійшов у свою ролю. Що ж, так склалася доля. В кожному разі він не зустрічається безпосередньо з закордонними ієрархами, не говорить про чорне, що воно біле, не вихваляє життя в совєтській Росії. Він мовчить.

Так минуло п'ять років, а на початку шостого його запросили до патріяршої канцелярії, і сам патріярх сказав йому:

— Отче Германе, ми переконалися, що ви добрий і достойний працівник. Отже, в цю неділю ми підвищимо вас до сану архимандрита, а десь за місяць чи два ви приймете хіротонію в єпископи. Не відмовитесь?

Отець Герман хотів зауважити, що, як йому відомо, канонічний статут православ'я дозволяє на хіротонію лише для осіб „Христового віку", яким сповнилося тридцять три роки, а йому ж ще нема й тридцять одного... Потім пригадав свої давні візити до київського Комітету Державної Берпеки й до Куроєдова, і... нічого не сказав, тільки на знак згоди похилив голову. Така його доля!

Під час висвячення архимандрита Германа на єпископа в патріяршому соборі було багато людей, правда, більше старих, але де-не-де траплялися і молоді лиця.

На великому виході, коли гарний, стрункий владика, ще безбородий, з'явився в золотій митрі, з єпископським посохом, якась завинена до очей у шовкову хустку жінка коротко зойкнула. На неї озирнулися сусіди, а новий архиєрей теж мимоволі спрямував туди свій погляд і раптом зблід. Ох, ці очі! Хіба їх можна забути? Хіба забудеш ті чорні палкі очі, які вміли промовляти самим тільки порухом, ледве вловним, але багатозначним...

Біля жінки стояла маленька дівчинка й жалібно роздивлялась довкола, тримаючи палець на рожевих устах.

Так, це вона, колишня мрія, суджена Богом наречена. А то її дочка. Комітет Державної Безпеки й Куроєдов брутально відняли у владики Германа його наречену, його дітей. О, будьте ви прокляті!

З очей владики раптом скотилися дві сльози. Він провів рукою по очах і дзвінким голосом возгласив чергову хвалу Богові. Присутні священнослужителі й народ були захоплені. Як гарно, надхненно служить новий єпископ! Як він переживає цю свою першу Богослужбу!

Незабаром після висвяти владика Герман не витерпів і поїхав на Україну, бо мати писала, що дуже слаба і хотіла б перед смертю побачити сина.

Потрібний був словесний дозвіл патріярха, і цей дозвіл дали без жадних передумов, тільки просили довго не затримуватись.

Їхав єпископ у цивільному вбранні, бож не мав наміру десь офіційно виступати.

Стара мати дуже зраділа синовим відвідинам.

— Мій Генику, адже ми не бачились понад десять років. Чому ж не приїздив? Так був зайнятий? Правда, ці закордонні відрядження не жарт. Різні звіти, доповіді... А може, ти вже оженився? Маєш дітей? Чому ж не привіз?

Владика Герман болісно посміхнувся.

— Мамо, я вже ніколи не оженюся...

— Чому?!

— Бо я... єпископ.

— Ти — єпископ?

Мати заплакала жалісно, витираючи очі зморшкуватими кулачками, здригаючись худими плечима.

— Ну, мамо, для чого це? Певно, покійний тато був би задоволений.

— Ні, сину, не був би, бо не той час і не та влада. Ти подивись на себе. Хіба колишній єпископ так одягався? Хіба йшов пішки від станції? Та навіть не в цьому річ. Де твої права, сину? Від кого ти залежиш? Від цієї безбожної влади. Вона накаже тобі засудити найбільшого мученика і — засудиш. Накаже співати славу катам і — співатимеш. Будеш усе робити проти своєї волі, проти волі народу. Ах, як я співчуваю тобі!

Що було відповідати владиці Германові? Мати цілком права, але вже нічого не зміниш, не повернешся на колишні стежки.

Разом з матір'ю вони вирішили нічого не говорити іншим членам родини. Ось повернуться з роботи зять і сестра, ввечері приїде вже попереджений брат — дрібний київський службовець. Вони обміняліся різними життьовими думками, надивляться одне на одного. У цьому й буде родинна радість. Довідаються з преси? Сумнівно. Совєтська державна преса про такі справи, як висвячення й призначення єпископів, не пише, а преса церковна дуже обмежена і майже не потрапляє до рук громадян, хіба хтось спеціяльно її передплачує.

Першою прибігла з роботи сестра, кинулася владиці на груди, защебетала:

— Генику, таж ти зовсім не змінився! Тільки завів вуса і волосся до коміра. Але це тепер модно. Ось приїде наша Леся, і ти побачиш свою копію... Дивно, що дочка схожа не на тата чи маму, а на дядю. Таке ж золоте волосся, такі ж очі. Шкода, що твій небіж далеко, аж у Полтаві. Вивчає там агрономію. А Леся вже ось-ось кінчає десятилітку, хоче вчителювати, як і я, вступить у педагогічний інститут. Я їй казала: подумай, учительський хліб не дуже ситний, а вона відповідає: не хлібом єдиним живуть люди, я люблю дітей, буду виховувати їх так, щоб з них вийшли повноцінні громадяни, а не бездушні манекени. Вперте дівча, з характером...

Незабаром загурчало коло хати зятеве вантажне авто. Воно, розуміється, не було його власністю, тільки прикріплене до нього, бож зять працював шофером на перевозі різних вантажів.

(Далі буде)

ВІДЗНАЧЕННЯ СТОЛІТТЯ НТШ В ЗСА

Заходами наполегливий праці Осередків НТШ в ЗСА — відбулися в березні ц. р. перші імпрези для відзначення ювілею НТШ. Ювілейний Комітет Осередку НТШ в Клівленді (голова інж. Г. Бобків) влаштував 11 березня 1973 р. Шевченківський концерт в авдиторії Школи Норманді в Пармі, вшанувавши тим концертом ювілей століття нашого Товариства. Концерт влаштовано об'єднаними силами танцювальної української громади. На концерті виступали два хори, хор „Дніпро" з оркестрою (диригент проф. Є. О. Садовський) і хор православної церкви св. Володимира та капеля бандуристів (диригент маестро Г. Китастий). Свято відкрив вступним словом голова Ювілейного комітету інж. Г. Бобків, а з черги мішаний хор відспівав „Заповіт" Шевченка укладу проф. Є. О. Садовського, із сольо Ю. Поляківського. Святочну промову виголосив д-р Ю. Федишин, професор Індіяна університету в Блюмінгтоні. У першій частині промови, проф. Федишин представив постать Шевченка як національного Пророка України і Патрона НТШ, в другій частині передав прелеґент історію НТШ від часів його заснування соборницькими зусиллями у Львові 1873 р., описав ліквідацію НТШ Совєтами в 1940 р., а відтак відновлення діяльности в 1947 р. в Мюнхені. Сьогоднішнє НТШ складається з чотирьох автономних Товариств в Европі, ЗСА, Канаді і Австралії, що їх об'єднує Головна Рада НТШ.

Рецитатор Р. Василенко з Оттави виголосив у мистецькому виконанні „Послание", а солістка Г. Волдрич відіграла на скрипці, при фортепіяновому супроводі п. Ф. Шумахер, „Елегію" та другу „Українську рапсодію" М. Лисенка і „Перпетуум мобіле" К. Новачека. На закінчення першої частини програм об'єднані хори, під диригентурою проф. Є. О. Садовського, відспівали в супроводі оркестри і фортепіяно (Г. Придаткевич) — „Розриту могилу" А. Гнатишина і „Б'ють пороги" М. Лисенка. Сольові партії виконали: О. Роїнецька, Г. Норка, Л. Лещук, П. Колісницький, Я. Сідельник, Ю. Оришкевич.

У другій частині концерту під диригентурою маестра Г. Т. Китастого, об'єднані хори відспівали при акомпаніяменті бандуристів, шість пісень, а саме — у мішаному співі хору — „Думи мої", „Зійшов місяць" і „Реве та стогне", — у жіночому складі хору — „По діброві вітер віє", у чоловічому складі хору — „Ой літа орел" (сольо Я. Сідельник) і „У турені". Академію закінчено відспіванням національного гимну. Дохід призначений на ювілейні видання НТШ у ЗСА.

Осередок НТШ у Вашингтоні, щоб відзначити століття НТШ, 18 березня ц. р. влаштував Наукову Конференцію у залі Мерилендського університету. Конференцію проводив голова Осередку НТШ проф. д-р Ю. Старосольський, в другій частині — о. д-р В. Мацюк. Доповіді виголосили: інж. І. Сось, співробітник програми сателітів НАСА — на тему „Застосування сателітів в інвентарі ресурсів Землі" і о. монс. д-р В. Макух — „Антропологічно - етична проблема у Григорія Сковороди". У другій частині конференції, доповіді виголосили д-р П. Оришкевич на тему „Міжнародна праця над усталенням географічних назв для України" і д-р Ігор Масник — „Прогностика терапії раку грудей".

У програмі дальших ювілейних святкувань століття НТШ в ЗСА, відбудуться такі імпрези в Осередках НТШ: Осередок у Чикаго (голова проф. д-р Ю. Мачук) влаштовує 14 квітня ц. р. в Українському Музею в Чикаго — Наукову Конференцію з доповідями д-ра Р. Вереса „Огляд видань НТШ" і проф. д-ра Д. Штогрина „Українські матеріяли в сучасних польських архівах". Одночасно відбудеться виставка видань НТШ. 5-го травня ц. р. відбудеться друга Наукова Конференція у залі Українського Народного Союзу з доповідями проф. д-ра С. Самбірського „Вклад НТШ в науку про самобутність українського мовознавства", проф. д-р М. Овчаренко „Вклад НТШ в науку українського літературознавства", проф. д-ра С. Горака „Вклад НТШ в науку про самобутність історії України" і проф. Д. Штогрина „Участь українських вчених у міжнародних наукових конференціях та виданнях 20-30 років". 19-го травня ц. р. відбудеться в авдиторії Школи Шопена — Ювілейний Концерт з програмою проф. д-ра М. Стахова та мистецькою частиною, у якій візьмуть участь мішаний хор „Сурма" (диригент проф. Ю. Яримович), ансамбль бандуристів ОДУМ і хор ОДУМ-у (диригент А. Лупло), симфонічна оркестра СУМА (диригент М. Голин). У програмі передбачені — деклямації та інсценізація з творів Шевченка.

Осередок в Клівленді (голова Ювілейного Комітету інж. Г. Бобків) влаштовує 19 травня ц. р. Наукову Конференцію, щоб відзначити століття НТШ, і прийняття, що відбудеться в школі св. Йосафата в Пармі.

Осередок у Вашингтоні (голова проф. д-р Ю. Старосольський) влаштовує в травні ц. р. Наукову Конференцію з тематикою „Історія і діяльність НТШ на протязі сто років". Восени ц. р. відбудеться Третя Наукова Конференція з участю чужинців - науковців та бенкет.

Р. Кобринський

КОГО ХОЧЕ БОГ ПОКАРАТИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

простягнули свої помічні руки через Тихий океан не тільки до пуерторіканців і мурин, але й до далеко вищих сфер американського суспільства. Відомий публіцист В. Ф. Баклі в „Ню Йорк Пості" з 5 квітня ц. р. розказує про „Підручник контролі народин", поширюваний серед студентів Прінстонського університету Клінікою сексуального виховання, порад і здоров'я того ж університету за згодою Дорадчої ради, в якій є також високопоставлені особи з адміністрації університету.

На обкладинці того підручника злочинносетемоотранзди народу" і по-революційному піднесений п'ястук, а всередині не менш революційні мудрощі, перемішані з відомостями про секс. В. Ф. Баклі наводить з того підручника ось яке самобичування, пов'язане з занечищуванням повітря: „Ми (американці) є злочинці тому, що індивідуально підкоряємося більйонодоларовій технологічній війні, веденій проти нас Медісон евеню. Ми є злочинці тому, що їздимо на ручника клич — „Медицина спорту, яку нам дає Дж. М., Форд і Крайслер. Ми є злочинці тому, що найбільша американська індустрія є воєнна індустрія, яка витискає останні соки з платників податку і існує тільки на те, щоб ширити смерть, знищення й екологічну трагедію".

А „за розв'язками, — сказано в тому підручнику, — ми мусимо звернутися до нових метод. 700 мільйонів китайців осягнули це, скинувши чужинецьких експлуататорів і перебравши контролю своїх природних багатств… ніщо інше тільки така основна соціяльна зміна в Америці і в краях, які вона експлуатує, принесе розв'язку проблем голоду, занечищення, злочинности на вулицях, расизму і війни".

Хтось міг би сказати, що це дрібниця, а Гузман міг би покликатися на найновіший приклад з Чіле, де марксисти всі разом є в меншості, а при владі тримаються. Та тут справа не в тому. Тут ідеться про нехтування факту, що „новий" Китай не є звичайний собі Китай, а такий, для якого природні бар'єри, як гори, ріки, океани, не існують.

МІНЯЄТЬСЯ „КЛЯСИЧНА СИТУАЦІЯ" В СВІТІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Леніна, багато чим допоміг китайським комуністам виграти громадянську війну і перебрати владу в свої руки. Але допустився непоправної помилки, що, можливо, в майбутньому коштуватиме життя всій Російській імперії. Коли в Москві побачили, що допустилися в Китаї величезної помилки, було вже запізно направити становище.

Випустивши з-під своєї „опіки" червоний Китай, Москва намагалася тримати його в ізоляції від цілого світу, навіть від сусідніх азійських країн, сподіваючись, що зданий на власні сили, без допомоги іззовні, він „задушиться". Але цього не сталося. „Замкнений" Китай не тільки втримався при житті, а й багато розвинув свою економіку і свою воєнну потугу, включно з атомовою. Китайці почали самі проламувати в усі щілини назовні, що ми бачили на прикладі війни в Кореї, В'єтнамі, в приверненні до китайської орієнтації комуністичної Альбанії, а згодом у країнах Африки і навіть Латинської Америки.

Це все добре побачив і зрозумів президент Ричард Ніксон, який, відставивши набік міжнародні дипломатичні формальності, а також всупереч бажанню Москви, вибрався з візитою до Китаю, де його прийняли з надзвичайними почестями. Ніксон фактично вже народженій світовій потузі відкрив широко двері в міжнародну політику. Відтоді „клясична ситуація" так званої „двійки" змінилася на „трійку", з чим уже мусять числитися також СССР. Китай, можна вважати, ще не грає належної йому ролі в світовій „трійці", бо ще не має достатньої сили, але поступово засягає його діяльности на міжнародному полі поширюються. Це вже видно на багатьох прикладах: в ОН, у замиреннi в В'єтнамі, в наближенні до Японії, в протисовєтській наставі щодо „забезпечення миру в Европі", в підтримці об'єднання Західної Европи без совєтських впливів, у здобутті симпатій в Румунії та в деяких комуністичних партіях країн вільного світу, в намаганні „викинути" СССР з азійських теренів. Зрештою, китайські політики, не перестаючи критикувати совєтська та американський імперіялізми, дають пізнати, що вони проти того, щоб американців, зокрема в Азії, заступили росіяни. Такої ж вони думки й щодо Европи. А прем'єр - міністер Китаю Чжоу-Ень-лай не раз і не два сказав уже, що він вважає ворогом ч. 1 Совєтський Союз.

Між Пекіном і Москвою ніколи не може прийти до довготривалої згоди, хоч СССР і намагався недавно накинути Китаєві „пакт неагресії". Впоперек тому стоїть величезний Сибір, частину якого колись білі російські царі відтяли від Китаю, а сучасні московські царі нізащо не хочуть повернути її назад давньому власникові. Сов'єти можливо й мають рацію, що, перестерігаючи світ, що якби Китай заволодів Далеким Сходом, то незабаром по тому він би піпов на Урал, до Середньої Азії…

Неподавно президент Річард Ніксон звернувся з закликом до американців не зменшувати витрат на оборону, не виводити американського війська з Европи, не залишати напризволяще своїх союзників, а в разі потреби, то й чинно допомагати їм. Ніксон при тому виразно підкреслив, що лише за таких умов вдасться зберігати мир у світі. Тобто, не зважаючи на всілякі переговори про загальне роззброєння чи про обмеження виробництва атомової зброї, про створення „нейтральних зон", ЗСА завжди мусять почувати себе певно, завжди мусять бути при достатній силі, інакше годі належно „зплівати" на дві інших агресивних чинників „трійки", з якими американці творять тепер „клясичну ситуацію" в світі.

Крізь сучасну „клясичну ситуацію" вже цілком ясно визирає наступне:

ЗСА і надалі залишаться в „пацифістичному стані", тобто не будуть прагнути до безпосередніх кривавих розгр із жадним із двох своїх „партнерів". Натомість між двома іншими членами „трійки", обома агресивними, взаємини щораз більше загострюватимуться. Недармо чотири роки переговорів у Пекіні між „високими делегаціями" СССР та червоного Китаю, як одверто визнав Косигін на пресовій конференції в Стокгольмі, „не дали жадного позитивного наслідку". У майбутньому політика СССР та Китаю, очевидно, нагадуватиме собою політику з часів перед Другою світовою війною СССР та гітлерівської Німеччини. ЗСА намагатимуться грати ролю своєрідного „охолоджувача". І СССР і Китай певні, що ЗСА не зважаться накинути війну комусь із них чи обом разом, через те мусітимуть завжди шукати собі підтримки у ЗСА. Ось чому тепер в Москві зчинилася переполох, коли довідалися, що Чжоу Ень-лай має намір відвідати ЗСА. Москва страшенно боїться, щоб Китай і ЗСА не домовились в некористь СССР. Немає найменшого сумніву, що і в Пекіні так само насторожено стежать за всякими перспективами між СССР та ЗСА з тої ж самої причини.

Ось таке нині спостерігаємо, коли змінюється „клясична ситуація" в світі.

Бронкс у поклоні Жінкам-Героїням

Заходами 82-го Відділу СУА, 18-го березня відбулося в залі місцевої церкви Свято на пошану Жінок-Героїнь. Програму дбайливо підготовили референтки Мирослава Савчак, культ-освітня, та Софія Данилович, імпрезова. Свято відкрила голова Відділу Іванна Клим, підкресливши героїзм українських жінок, які і в давнині відзначалися відданістю спільній ідеї визволення України.

Запаленням символічного вогню (діти Иосиф Гайда і Христя Гонко) розпочато програму Свята. Постанням з місць присутні вшанували пам'ять Героїнь, при чому п-і М. Савчак відчитала уривок із „Попелу імперій" Юрія Клена. Вона ж виголосила доповідь, в якій насвітлила три зразкові жіночі постаті: Ольги Басараб, Олени Теліги й Алли Горської. Три різні покоління видали героїнь, які загинули за єдину справу: Ольга Басараб була замучена польськими займанцями, Олена Теліга знищена німцями, Алла Горська — червоними катами. Згадала теж про безіменних жінок, які вславилися своїм героїзмом у більшевицьких таборах та в рядах УПА й не завагалися віддати життя на жертівнику Батьківщини. Потім Аня Корженьовська з відчуттям продеклямувала вірш О. Теліги „Ув'язненим", а п-і І. Клим прочитала спогад Ольги Н. „Світлий приклад" з часів переслідування нашої молоді польською владою в час, коли розстріляно Біласа і Данилишина.

Святковий настрій підкреслив виступ молодечих бандуристів: Лідія Чорної і Марка Івасиківа, які виконали кілька народних пісень: „В зеленім гаю", „Гей нумо, браття, до зброї" та ін., в музичній аранжеровці Костя Лісевича. Присутні нагородили їх рясними оплесками. Признання належить родинам, що в серцях своїх дітей зуміли запалити іскру любови до рідної пісні та інструменту. На закінчення, пані І. Іванчишин і С. Данилович виголосили вірш Лариси Мурович „Героїням УПА". При живому образі, що зображав закований Україну серед групи дітей, С. Данилович продеклямувала Василя Симоненка „Україно, ти для мене диво".

Відспіванням „Не пора, не пора" закінчено Свято.

Я.Л.

„Ми ростем, ми надія народу"

Шкільний хор Школи Українознавства в Асторії під орудою Наталі Хоманчук.

Кожнорічно восени учителі Школи Українознавства при парохії в Асторії, Н. Й., в порозумінні з членами Батьківського комітету укладають плян виховної праці, та шкільних імпрез. Протягом навчального року йде підготова імпрез, а опісля їх влаштування.

Важко в шкільному році додавати дітям ще й надобов'язкові завдання. Та усе ж при добрій волі й наполегливій праці вчителів ті проблеми розв'язуться з користю для дітвори. Публічні виступи й пописи виробляють у дитини почуття відваги, гордости, при чому учні краще й опановують дикцію вимови, а вивчаючи тексти пісень, чи деклямацій засвоюють багато гарних літературних слів. Все те оцінює Управа нашої школи під керівництвом Наталії Хоманчук, яка багато уваги, часу й праці приділяє виховним справам. Тому з початком листопада біжучого шкільного року учні нашої школи відзначили піснями й деклямаціями подію листопадового зриву у Львові. Зворушливим моментом був діялог п. н. „Дідусева медаля", при чому Михась Бачинський показав присутнім золоту медалю заслуги свого дідуся, колишнього старшини УСС-ів.

Програму Миколаївського вечора, складену з двох частин, виконали шкільні діти. При світлі різдвяної зорі відспівали вони колядки, щедрівки та святочні і новорічні побажання. Старші учениці випровадили сценку п. н. „Св. Миколай серед українських дітей", в якій п. Марак у ролі Миколая роздав дітям подарунки. Про подарунки для дітей пам'ятає і парох о. В. Андрейчук ЧСВВ і кожнорічно у цей день доставляє на сцену біля 100 пакуночків зі солодощами. Цього року Шевченківський концерт відбувся 25 березня.

Програму свята відкрив голова Батьківського комітету М. Иовик, привітавши пароха о. В. Андрейчука ЧСВВ і гостей, які заповнили залю колишньої церкви. Відтак під диригентурою Н. Хоманчук шкільний хор, біля 100 дітей, зодягнених у народні строї, відспівали „Заповіт". Доповідь про твор чість Т. Шевченка виголосила учителька Марія Нестерчук, підкресливши московську нищівну роботу на українських землях, аж по сьогоднішній день. Збірні деклямації, рецитації та інсценізації підготовили учителька зі своїми учнями й відбувались вони за клясами, починаючи від наймолодших дітей. Діти Світлички й дошкільні кляси, з якими працюють Анна Відяк і Анна Плескун виголосили частинами вірш У. Кравченко „Поклін Тарасові". Учні І кляси, яких навчає Анна Щепко, рецитували вірш „Поклін Тарасові", але іншого автора, при чому склали квіти перед портретом поета. Люба Більовщук зі своїми учнями II і III кляс випровадила інсценізацію вірша Р. Завадовича п. н. „Хлопчик із Моринець" і деклямацію „Віддаймо шану Тарасові". Частини історичної поеми „Гамалія" виголосили учні V кляси в приготуванні Марії Михайлів, а з У кляси Марія Нестерчук випровадила інсценізацію вірша „Розрита могила", в якій головну частину деклямувала учениця Оля Ганчук. Інсценізацію поеми „Великий Льох", до якої пояснення дала управителька школи, відіграли учні її кляс УІ та УІІ. Картини появи біленьких душ Р. Волосенко, І. Іванько, Л. Мирон, а відтак чорних ворон Т. Марчук, М. Прин, Хр. Іванишин і трьох лірників — Я. Нестор, Я. Доляк і М. Вачинський на тлі суботівської святині серед українського села та зелених дерев, що їх приготовила Віра Маслович - Хоманчук, залишаться в пам'яті глядачів. Низку пісень і національний гимн підготовила Наталя Хоманчук і під керівництвом шкільний хор виконав їх на два голоси, чергуючись з деклямаціями та інсценізаціями.

На закінчення свята шкільний хор враз із присутніми відспівали національний гимн „Ще не вмерла Україна".

У квітні відбудеться дитяча забава, Костюмівка, під час якої будуть виступати діти дошкілля й учні нижчих кляс в строях різних звірят, квіток та комашок.

Марія Михайлів

В СССР відзначатимуть 70-річчя II з'їзду РСДРП

Москва. — ЦК КПСС схвалив постанову про те, що в СССР буде відзначено 30 липня 1973 року 70-річчя з дня відкриття II з'їзду Російської Соціял - демократичної Робітничої Партії (РСДРП). Ідеться тут про з'їзд російських соціял - демократів у 1903 році, на якому дійшло до розколу партії на фракції меншевиків під проводом Л. Мартова (псевд. Ю. Й. Цедербаума) та большевиків під проводом В. І. Леніна (псевд. В. І. Ульянова). У постанові ЦК КПСС говориться про необхідність „широко відзначити співісторіччя II з'їзду РСДРП як знаменну дату в історії ленінської партії, в історії нашої країни, в історії всього міжнародного комуністичного і робітничого руху". В рямках відзначування цієї річниці заповіджена „наукова конференція присвячена цьому з'їздові, яку має влаштувати Академія наук СССР.

„Совєтський фонд миру" і його роля у світі

Москва. — Газета „Правда" з 17 квітня ц.р. поінформувала про „загальні збори активістів Совєтського фонду миру", совєтської громадської організації, яка має за завдання збирати на терені СССР фонди у формі „пожертв" громадян на „допомогу революційно-визвольним рухам" у світі. Розповідаючи про діяльність фонду кореспонденті „Правди", голова цього фонду Б. Н. Полевой підкреслив, що збірка пожертв від громадян проходить на виключно добровільній базі і що серед населення СССР є незвичайно живий відгук на цю акцію та зрозуміння для завдань Совєтського фонду миру. За словами Полевого, „Фонд миру дає допомогу національно-визвольним рухам Азії, Африки, Середнього і Близького Сходу, Латинської Америки. Значні засоби призначені фонд для в'єтнамського народу". В плянах фонду „буде і на майбутнє далі помагати народам, які борються проти імперіялізму і колоніялізму". Коротко, мова йде про додаткову форму підривної комуністичної совєтської діяльности поза кордонами СССР.

„Слизька дорога" у взаєминах між СССР та заходом — пише лондонський „Економіст"

Лондон. — Газета „Економіст", аналізуючи в половині квітня розвиток взаємин між СССР та західніми державами, висловлює думку, що від часу відвідин президента Ніксона в Москві ці взаємини не поліпшилися в такій мірі, як очікувалося на Заході. „Ми ледве стали ногою на цьому шляху і відразу виявилося, що це похила, слизька площа", — пише газета. „Існує подивугідний контраст між Совєтським Союзом і Заходом і між реторикою, якою користуються, говорячи про це взаємне. На основі реторики можна б зробити заключення, що зворот на краще вже почався. Факти, що їх спостерігаємо, виявляють, що релятивно незначні зміни заіснували у речах, які можемо порахувати і зміряти і що багато таких змін, на які є вигляди, є з некористю для Заходу".

Вичисливши всі ці факти, на які покликаються загально, як на доказ поправи відносин між СССР та Заходом („східня політика" Віллі Брандта, вигляди на Европейську конференцію безпеки в червні, переговори в справі обопільного обниження збройних сил, чи в справі обниження числа нуклеарної зброї), „Економіст" продовжує таке:

„Росіяни твердять, що ці події самі собою вносять реальну зміну в ситуацію: за загальноприйнятими фразами закінчилася холодна війна, прийшло відпруження, почалася пора злагідження у відносинах. На основі найновіших даних, ці фрази безкритично повторюються у багатьох газетах і на телебаченні у Західньому світі. Біда в тому, що у висліді переговорів, які мають місце, мало або нічого не додано до змісту цих приємних припущень".

За ствердженням „Економіста", ввесь цей процес „відпруження" ледве чи причиниться до покращання на відтинку свободи громадян у Східній Европі, а основним завданням Европейської конференції безпеки є довести до відома Заходу, що він може дозволити собі на відпруження у відношенні до СССР. Висновки лондонської газети такі:

„Перша рунда переговорів з комуністичною половиною Европи, які в основному велa Західна Німеччина у роках 1970-1972, закінчилася совєтською виграною на пункти. Друга рунда була втрачена, ще поки вона почалася. А це матиме свої наслідки. Якщо західньоевропейські країни почувають, що вони тепер є мілітарно слабші як були раніше і що їхні колись дуже високі надії на ліберальнішу Східню Европу завели, то вони тепер будуть більше податливі на чергові пропозиції Росії. Очевидно, немає підстав припускати, що росіяни думають про інвазію Західньої Европи. Але є більше чим очевидним той факт, що росіяни спроможні на таку інвазію. За цим промовляє їхня все більша перевага у збройних силах, і що це може змінити поставу Західньої Европи у відношенні до них. Це виявляє, що значить переговорювати з позицій сили. Захід повинен це собі усвідомити, щоб не піти по лінії пропозицій, мовляв, тільки сам факт переговорів означає успіх. Треба поставити перед собою тверді питання. Чого ми хочемо? Як цього ми можемо досягнути? Як мірити ступінь нашого успіху? Все інше, це бульки у склянках зі шампанським в часі дипломатичної рунди".

НА ШЛЯХУ ДО ВІДРОДЖЕННЯ ТЕАТРУ

Торонто (В.Л.) — Наполегливо працює в Торонті театральна студія Євгенії Чайки і Бориса Дніпрового під назвою „Український театральний ансамбль". Вони переїхали до Торонта в 1968 році з Монтреалю, де теж мали театральну групу. Кол. випускники Київського драматичного інституту ім. Лисенка і актори українських сцен, п-во Дніпрові заходилися на еміграції самостійно організувати театральні трупи. У Парижі поставили кілька українських п'єс, між ними „Закон" Винниченка, на виставі якого був присутній сам автор. Працювали теж у дільні кіно, і вислідом їх праці були три фільми, в тому один документальний „Українці у Франції" і два побутові, „Наталка Ополтавка" і „Коли цвітуть сади". Від 1946 року до цього часу вони поставили разом 446 театральних і фільмових імпрез в різних осередках української еміграції.

У своїй понад 25-літній театральній діяльності на еміграції п-во Дніпрові присвячують багато часу вишколюванню юних адептів театрального мистецтва з-поміж талановитої молоді. Їх театральна студія у Торонті нараховує тепер12 молодих студійців, і її члени виступали вже на сцені в кількох виставах, разом із старшими членами ансамблю, в останній виставі „Театральна імпреза" в залі УНДому 1-го квітня ці молоді акторські сили зайняли вже помічне місце щодо кількости виконавців ролей і збирали оплески.

Форма рев'ю або дивертисменту з короткими гумористичними чи сатиричними скетчами, побудованими на гострому сюжеті із несподіваним закінченням, чи не найкраще надається для студійних постав, де юні актори можуть грати ролі головних персонажів і виявляти себе на сцені у різних комедійних характерах та ситуаціях.

Після привітання, з яким виступила Мирося Глинка, ансамбль відіграв клясичну французьку одноактівку Огюста Скріба „Дівчина-гусар". У ролі вчителя Лермонта виступив Борис Дніпровий, в ролі капітана Іван Валько, а дальші ролі успішно виконали молоді студійці: Оленка Булат, Анатоль Трусевич і Леся Дніпрова, при чому вона виконувала головну комедійну ролю дівчини-гусара. Успішним був і скетч теж французького письменника А. Бібабо „Велика любов", з наймолодшою студійкою Уляною Трачук в ролі донечки розведених батьків. Ролю батька грав Павло Радко, ролю Ірини — Леся Шліхта.

Настроєвим інтермецо вечора був нарис Євгенії Чайки „У різдвяну ніч", що його з глибоким відчуттям виголосила сама Євгенія Чайка. Вокальне сольо ліричного тенора Павла Радка при фортепіяновому супроводі Марти Виницької, підтримало у слухачів цей сам настрій ліричного сантименту. Скетч „Вимріяний бaль" Є. Маркевич про подружнє непорозуміння молодої пари дав добру нагоду Лесі Дніпровій і Левкові Микитюкові показати свої акторські таланти і режисерську вправленість гри. Останній скетч „Скільки горя і радости" за гуморескою Миколи Понеділка глядачі сприйняли аплявзом, згідно з відомим запитанням Гоголівського городничого з його „Ревізора": „З кого смієтеся? З себе смієтеся!" Відмітимо добру гру двох кумів, Бориса Дніпрового і Романа Лібера. Короткі коментарі до змісту п'єси подавав „Кнігар" — Анатоль Трусевич. Режисером скетчів і цілої імпрези була Євгенія Чайка.

Проміжки поміж точками програми заповнювали додатні і здебільшого актуальні коментарі та жарти заповідачів, Бориса Дніпрового та Івана Валька, зокрема багато сміху викликав коротенький інсценізований Б. Дніпровим та піяністкою М. Виницькою жарт-пародія на концертовий виступ скрипаля.

Імпрезу закінчив дівочий вокальний квінтет студійців під керівництвом Б. Дніпрового у складі: Леся Шліхта, Мирося Глинка, Олена Булат, Уляна Трачук і Леся Дніпрова, при фортепіяновому акомпаніяменті Марти Виницької. Квінтет виконав три пісні, які заля прийняла заслуженими оплесками.

Вечір Миколи Куліша у Філядельфійському Літературному Клюбі

Тому, що цей вечір 8-го квітня був під кожним оглядом незвичайний, почнемо свої враження від публіки, що прийшла численно до клюбу, хоб мусила вибирати між вечором найбільшого драматурга нашого століття і оперою „Катерина", яку ставив в той же день і в ту ж годину місцевий хор „Кобзар". Отож публіка. Вона нагадала нам давні добрі часи, коли в залі не було чутно ні човгання ногами, ні скрипу крісел, ні дитячого лементу, явища на жаль досить буденного в нашій американській дійсності. Заля спортового Т-ва „Тризуб" може саме того вечора найбільше відповідала своїй позиції—єдиної покищо „української" залі у Філядельфії. Вона передусім чиста й привітна. Проте немає в ній м'яких крісел, ні килимів, немає для камерних вечорів і доброго інструменту і бодай однієї котари на задинку сцени. Адже як знаємо, в ній відбуваються поспіль усі імпрези інтимнішого характеру!

Програма вечора була— для нас, нюйоркчан—приємною несподіванкою: оригінальна і дуже дбайливо підготована. А участь у ній наших добрих знайомих-акторів славетного театру Володимира Блавацького—говорила сама за себе.

Програму виповнила серія проглядок з життя і театральної творчости Миколи Куліша, зручно переплітана сценами з п'єс „Мини Мазайло" та „Патетичної Сонати". Виступали п'ятеро діячів згаданого театру.

Уявний діялог Марини Пероцької та закоханого в неї безтямно поета Ілька Юги з „Патетичної Сонати" відтворили Віра та Євген Левицькі. Шматок цього фундаментального твору Миколи Куліша блиснув завдяки знаменитому відчуттю тексту та елегантній поведі артистів: стилева простота довгої білої сукні Віри, та чорне убрання Євгена підкреслили клясичність твору і масштаб високого мистецтва. А від тексту, особливо того місця, де мова про замки польські та московські, йшов мороз поза шкіру.

Зовсім інший бік творчости знаменитого драматурга віддав монтаж з уривків діялогу Улі та Рини в п'єсі „Мина Мазайло", яким порадували публіку артисти Ліза Шашаровська-Чепіль та Евдокія Дичко-Блавацька. Чітка дикція, вигляд та особливо гра на високому комедійному рівні-була того вечора справжньою насолодою. А переглядь проглядок з життя і творчости знищеного в розквіті творчих сил драматурга викликав у глядачів не не чужих мистецьким емоціям - дискретно заховувані гарячі сльози.

Ридаючи зійшла зі сцени артистка Марія Степова-Каряк, відчитавши уривок з „Спогадів" дружини Миколи Куліша, Антоніни „Останнє побачення". Степова грала неодну ролю в неодній п'єсі, свою грою викликала захоплені оплески. Нерідко приймала вона найвищі оцінки своєму талантові, але ще ніколи, як того вечора, читаючи, якось так, немов переживала особисте горе, перейшла всі межі інтерпретації. Заля була схвильована до сліз, що їх неможливо було вгамувати.

Завершив шанування пам'яті славного драматурга поет Володимир Біляїв, відчитавши декілька шедеврів епістолярної літератури-листи М. Куліша до дружини з волі, в яких вражаючий гумор мережтів переливами то веселого сміху то гнітючого сарказму і листи зі соловецької смертної камери повні стриманого мужнього відчаю.

Голова Клюбу, Іван Коровицький проводив програмою даючи пояснення, а Надія Оранська про виконавців справно висвітлювала проглядками своєю „магічною лямпою". Поглядки пояснювала Оксана Керч.

Цей хвилюючий вечір попередив виступ поета Біляєва, який у своєму глибокому і цікавому есеї здементував наклепи та дезінформації московської преси про замученого українського драматурга, отож був правдивою реґабілітацією „ворога народу".

Увесь вечір був повний надзвичайного звучання реплік із п'єс Миколи Куліша, гострих, дотепних, надхненних, патріотичних, відважних, гарячих. І багатьох світлини з різних періодів життя драматурга, десятків подобизн минулого, з ласкавою усмішкою в карих очах, обличчя, то веселого, то стомленого, до краю замученого. Крім світлин на сцені стояла шталюга з портретом Миколи Куліша з того періоду його життя, коли московська кривава рука сягнула по його живе ще серце, що билося для України, для її славної історії, для чудової милозвучної мови.

Вечір відбувся без традиційного чаю з солодким, отож не був буденним. Глядачі покидали залю якби виходили зі святині, в якій в найвищі емпірії досягнень драматурга впліталися гами акторських втілень.

А що, як би пошанувати геніяльного нашого драматурга і в метрополітальному Ню Йорку вечором з участю всіх Філядельфійських виконавців „ін корпоре"?

В. Ласовський

Великий успіх Українського Оперного Анксамблю в Олбані

До „залізного репертуару" українських театрів можна зачислити: „Наталку-Полтавку", „Запорожця за Дунаєм" і „Ой, не ходи Грицю", що не сходять з українських сцен і досі, хоч перший з них минуло вже півтора сотні літ. Во автори й композитори цих п'єс добре знали життябуття українського народу й відтворили його з такой щирою любов'ю, з таким сердечним теплом, такою переконливою силою життьової правди, що в них оживає перед очима глядачів стара Україна з її традиціями, звичаями й побутом. Прекрасна українська народна пісня лунає в них, як найкраща відбитка української душі, що „не вмре, не загине", як не вмре й не загине великий український нарід, що хоч пережив стільки лихоліть, але не затратив своєї вродженої доброєрдечности й почуття гумору.

Тому добре сталося, що 18 березня ц. р. в Олбані, багатозаслужений Український Оперний Ансамбль з Ню Йорку під керівництвом маестра Лева Рейнаровича, поставив вічномолоду „Наталку-Полтавку" з великим моральним і фінансовим успіхом.

Головну ролю Наталки вичарувала з драматичною експресією наша відома оперна співачка з Нюйоркської опери—Марта Кокольська. Вона приковувала увагу всієї авдиторії, а зразкове виконання її пісень зворушувало до глибини.

Світової слави наша оперна співачка з арґентинської опери „Колон" у Буенос Айрес Галина Андреадіс, з правдиво материнською турботою за добро своєї єдиної дочки Наталки відіграла й відспівала ролю вдови Терпелихи. Її голос відзначається своєрідною теплотою, ніжною й незрівняним чаром українського степу, бо Галина—козачка зі Запоріжжя.

Унікальну в нашій драматичній літературі ролю судового возного відіграв зразково корифей українських драматичних театрів у Харкові, сеньйор наших драматичних артистів режисер цієї п'єси—Теодор Федорович, що йому сповнилося уже 78 років, з того 60 на українських сценах. Це був уже його останній виступ у цій ролі, такій важкій із за дивного книжкового „язичія", що ним послуговувалися тодішні „канцелярристи" в Україні. Одначе, ця „мова" майже незрозуміла для нашого молодого покоління. Чи не не прийшов уже час, щоб ролю возного Тетерваковського зукраїнізувати, залишивши кілька стародавніх слів Сковороди „Всякому городу нрав і права", а решту треба таки зукраїнізувати, бо молода публіка питала: „Що ж то за мова така? Ми її нічого не розуміли!"...

Керівник Українського Оперного Ансамблю в Ню Йорку, маестро Лев Рейнарович, виконав знаменито ролю Виборного, що належить до його попописових роль. І сценічно і голосово він був на висотах мистецьких та вершинах здобув симпатії публіки. Виборний репрезентує наше давнє сільське начальство з його „сільською філософією", притаманною сільському світосприйманні. У цій ролі виступали колись завжди з великим успіхом наші корифеї, як Микола Садовський і Іван Рубчак.

Микола Голодик, оперний співак арґентинської опери Ля Плята, що його вперше побачила наша публіка, заперевтілював гарним баритоном і доброю грою. Він студіював у Зальцбурґу в Австрії, виступав в операх в Арґентині й Уруґваю. Недавно прибув до Америки, де зразу здобув симпатії нашої публіки. Його виконання ролі Петра мало всі познаки життьової щирости й природности.

Вдячну ролю бурлаки Миколи виконав з парубоцькою буйністю та з українським гумором молодий драматичний артист з Театральної Студії маестра О. Гірняка,—Михайло Яблонський. Він розвеселив публіку та подобався нашій молоді, що численно прибула та винесла якнайкращі враження.

Мала симфонічна оркестра із Скенектаді, під проводом проф. О. Стратичука, причинилася до мистецького успіху. Також Український Окружний Жіночий Хор під керівництвом проф. Анни Базар з Трой брав участь у фіналі вистави. Мистецьке оформлення сцени—Михайло Коргун і Т. Федорович.

Українська публіка з округи Олбани виповнила залю та вітала всіх виконавців п'єси довготривалими оплесками. Згадані дві оперні співачки дістали китиці квітів. В кінці о. Іван Куліш, парох української православної парафії у Трою, подякував Українському Оперному Ансамблеві, оркестрі, хорові та всім що причинилися до влаштування цієї п'єси, зокрема— Гурткові Любителів Мистецтва у Трой під проводом інж. М. Герега. Згаданий Гурток Любителів Мистецтва співпрацює з Мистецькою Радою при уряді Нюйоркського стейту в Олбані, й сприяє культурним і мистецьким імпрезам етнічних меншин фінансовими підмогами. Мистецька Стейтова Рада розпоряджає значними фондами для підтримки культурного й мистецького життя національних меншин. І з них досі користали часто інші етнічні меншини, що могли спроваджувати свої мистецькі групи, не зважаючи на високі кошти їхніх транспортів, нераз з далеких сторін. Такі Мистецькі Ради існують і в інших стейтах, і наші мистецькі групи повинні користати з їхньої допомоги.

Ця безперечно вдала, під кожним оглядом, мистецька імпреза зайвий раз доказує велику потребу відродження нашого театру на чужині. Коли в далекій Австралії існує в кожному українському осередку свій театр, то в Америці театральна справа чомусь занедбана... Так рідко читаємо про виступи наших театрів, що борються із надто великими труднощами. Наші центральні установи, зокрема—Рада для справ культури при Світовому Секретаріяті СКВУ, повинні докласти всіх заходів, щоб відродити наш театр, професійний і аматорський, що записався золотими буквами в історії відродження України.

І. Дурбак

Українці на прийнятті у президента Тіє у Вашингтоні

Вашингтон, Д. К. — Серед чотирьох сот представників американського, Конгресу та дипломатичного і пресового корпусів, що взяли участь в прийнятті влаштованому президентом В'єтнаму Нгуєн Ван Тіє, були проф. Лев Е. Добрянський з дружиною Юлією, Віра Довгань, екзекутивна секретарка в Білому Домі, та д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника". Прийняття відбулося в п'ятницю, 6-го квітня в готелі Вашингтон Гілтон, Президент Тіє та його дружина, оточені перекладачами, проходили поміж численними гістьми, перекидаючися словами при кожній зустрічі. Українські представники мали нагоду не тільки стрінути визначних гостей зі закордону, але також видатних американців - сенаторів, конґресменів та військових старшин, з якими говорили про справи, зв'язані з відвідинами в'єтнамського президента і про взаємини Америки і вільного світу з СССР.

Літературні конкурси ОПЛДМ

З метою стимулювати прояви молодих літературних талантів серед нашої молоді та заохотити їх включитися у процес розвитку українського мистецького слова, Управа Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ) ім. Леоніда Глібова проголошує „Конкурс молодого пера".

Учасниками конкурсу можуть бути автори у віці від 18 до 25 років життя. Тема твору мусить заторкувати проблеми сучасного життя нашої дорослої молоді. Жанр твору довільний: оповідання, нарис, репортаж, драматичний етюд, скеч, аба віршована поема.

Нагороди:

1-ша нагорода — $100.00 фундації Лесі Бризгун-Шанта, яка передала спеціяльно на ту ціль одержану нею нагороду на 12 Конкурсі СФУЖО за оповідання „Кам'яна мушля".

2-га нагорода — $50.00;
3-тя нагорода — $25.00.

Реченець конкурсу: 31 грудня 1973 р.

Ідучи назустріч зацікавленням нашої молоді та бажаючи збагатити тематику нашої літератури, ОПЛДМ рівночасно проголошує конкурс на повість або роман розміром 150 сторінок машинопису з науково-фантастичною або пригодницькою тематикою для юнацтва від 12 до 16 років життя.

Нагороди:

1-ша нагорода — $500.00;
2-га нагорода — $300.00;
3-тя нагорода — $200.00.

Реченець конкурсу: 31-го липня 1974 р.

Конкурсові твори треба надсилати в трьох примірниках машинопису, друкованого через інтервал. Головні герої твору мусять бути українці. Кожен твір треба позначити псевдом-гаслом. У окремому конверті мусить бути подане псевдо-гасло і правдиве ім'я, прізвище та адреса автора твору, як також літературний псевдонім, якщо такий є. Нагороджені твори залишаються власністю авторів.

Склад жюрі обидвох конкурсів буде проголошено пізніше.

Твори присилати на адресу: Nashym Ditiam-OPLDM, c/o St. Mary's Credit Union, 278 Bathurst Street, Toronto, M5T2S3, Ont., Canada.

За Управу ОПЛДМ:

Ольга Мак — голова *Стефанія Гурко — секретар*

Початок видатного культурного діла

Філядельфія. — В рамках науково-дослідницької і публікаційної діяльности Східньо-Европейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського, вийшов з друку перший (хоч не за чергою) том архівних матеріялів у загальному пляні 25-томового видання спадщини Вячеслава Липинського та його особистого архіву. Цим першим томом є листи видатного науковця - історика, державного мужа, громадського діяча, професора й мемуариста, Дмитра Дорошенка до В. Липинського. Книгу цю, яка вміщує 347 листів і яка має разом із англомовним і українськомовним вступними статтями та науковим апаратом (покажчики змісту, імен і т. д.) 496 сторінок формату великої 8-ки — відредагував проф. Іван Коровицький. Книжка в твердій оправі, в графічному оформленні мистця Якова Гніздовського, може не тільки змістово, але й щодо зовнішнього вигляду бути прикрасою навіть вибагливої бібліотеки.

Ціле 25-томове видання спадщини В. Липинського заплановане на три групи: І. Твори — історичні студії й монографії, політичні трактати й публіцистика В. Липинського, II. Архів — особисті листи В. Липинського і листи його кореспондентів до нього, щоденники В. Липинського й сотки його записок і нотаток на світоглядові політичні, громадські й особисті теми, матеріяли Віденського Українського Посольства та інше, III. Студії — дослідні праці різних авторів і матеріяли про життя і творчість В. Липинського та про його рід. Кожна група має свою власну числову черговість. Три четвертих всього матеріялу будуть друковані оце вперше.

Цілий згаданий видавничий проєкт користується значною фінансовою підтримкою п. Дмитра Микитюка з Вінніпеґу, Канада, та інших існуючих і сподіваних Добродіїв Інституту.

Хоч обговорюване видання має академічний характер, воно цікавить не тільки наукового дослідника й вибагливого читача, але воно є не без поважного інтересу для ширшого читацького кола. Не кажучи вже про інші вартості цього видання, одні тільки кілька тисяч листів пера Липинського і численних кореспондентів до нього — це мабуть найцікавіша, високовартісна лектура і одночасно джерело до української історії кінця минулого і початкових трьох десятиліть нашого віку, зокрема до історії української новітньої політичної думки та її культури. Кореспондентами В. Липинського були найвидатніші тогочасні особистості українського світу.

Незабаром, у відє тупі кількох місяців появиться черговий том з групи „Архів", а саме том листів д-ра Осипа Назарука до В. Липинського. В згадуваному часі, д-р О. Назарук жив у Канаді і ЗСА. Попри публіцистично - політичну вартість, його тогочасні листи є своєрідним фільмом церковного, культурного, громадського й політичного життя українських поселенців та еміґрантів на північно-американському континенті. Цей том закінчить відредаґувати д-р Іван Лисяк-Рудницький.

Під кінець 1973 року появиться друком у рамцях першої групи („Твори") історична монографія В. Липинського присвячена великовк Хмельниччиновi, полковникові Станиславові, Михайлові Кричевському. Ця монографія появиться вперше в українському перекладі з його оригіналу в польській мові. Редактором цього тому є спільно з д-р Лев Білас з Гамбурґу.

На 1974 рік сподівана поява друком трьох томів особистих трьох томів листів Вячеслава Липинського до різних осіб. Редакційну підготову до друку цих трьох томів веде вже довший час д-р Роман Залуцький з Чікаго. Плян появи дальших томів від 1975 року буде своєчасно поданий до відома зацікавлених.

Варто пригадати, що відносно недавно Інститут закінчив друк оригінальних німецькомовних документів з віденських державних архівів, до української історії 1914-1922 років, у чотирьох томах на загальну кількість 2,251 сторінку.

Об'єм друку розпочатих оце матеріялів з особистого архіву В. Липинського, та його спадщини, розрахований не менше як на 12,000 сторінок.

Книжку можна набути у генерального / представника Інституту: V-vo M. P. Kots, 1215 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07307. Ціна 16.00 дол.

ПОМЕР МУЗИКОЛОГ ЛЕОНІД КАУФМАН

Київська „Культура і Життя" з 8 квітня 1973 р. повідомила про смерть композитора і музиколога Леоніда Сергійовича Кауфмана, нар. 1907 р. в Києві, де він закінчив Музично-драматичний інститут ім. М. Лисенка по клясі композиції і диригування. Працював у мистецьких установах у Дніпропетровському, потім у Києві, з 1951 року займався вивченням і випусками монографій про композиторів України і Росії. З українських монографій важлива, без огляду на значні цензурні перекручення, його праця про автора опери „Катерина" Миколи Аркаса. Написав кілька кантат, два балети та ін. музичні твори, які майже ніколи не виконувалися. Був членом комуністичної партії з 1942 р.

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

„Спізнена Маланка"

44-го ВІДДІЛУ СУА ім. „НЕЗНАНОЇ ГЕРОЇНІ"

„Маланка ходила,
Васильна просила:
Васильку, мій батьку!
Пусти мене в хатку!.."

(Популярна на Полтавщині щедрівка)

Так і наша „Маланка" ходила й просила, щоб пустити її в „хатку". Але в січні було у Філядельфії стільки різних імпрез, що аж в неділю 4-го лютого нашу „Маланку" пустило до своєї залі Єпортове Т-во „Тризуб". Тому й спізнилася вона, не по своїй вині.

Коли вже складено пляни і обговорено мистецьку частину, раптом рознеслася вістка, що в той самий день, 4-го лютого, має відбутися інша імпреза. Актори-українці у Філядельфії вшановуватимуть пам'ять видатного режисера бл.п. Володимира Блавацького у 20-ту річницю його смерти. То ж перед нами, членками 44-го Відділу, постала проблема — чи прийдуть гості на нашу імпрезу?

Вирішено перенести „Маланку" на 3-тю годину по пол., щоб люди, які того хотіли б, могли відвідати й другу імпрезу.

Перед третьою годиною почали прибувати гості. Кілька хвилин по третій годині гостей уже було стільки, що довелося розставляти додаткові столи. Голова Відділу Олена Коровицька привітала присутніх і передала ведення імпрези постійний нашій конферансьє Галині Царинник.

Отець прот. Є. Щадинський прочитав молитву і поблагословив вечерю, що складалася з традиційних різдвяних страв.

Тому, що це була „Маланка", хоч і спізнена, то мистецька частина почалася віршем „З Новим Роком", що його й продеклямувала 10-літня Оля Трипуненко. Читала вона чудову українською мовою, з правильними наголосами, з гарною дикцією. За що публіка подякувала захопленими оплесками. Три молоді дівчини, давні членки 48-го Відділу СУА — Оля Максимків, Ніна Онуферко, Галя Петрович — проспівали три пісні. Співали вони самі, без нашого диригента. Одна з них акомпанювала на гітарі. Оплесками публіка заохочувала їх співочне тріо проспівати щось „на біс", хоч вони й відмовлялися, сказавши, що не знають більше пісень. Бандурист Роман Левицький виступав із старовинною піснею „Стоїть гора високая". Не один з сивоголових гостей, що були на залі, з сумом повторював слова: „а молодість не вернеться, не вернеться вона"... Та на закінчення виступу бандурист вдарив пальцями по струнах бандури і проспівав жартівливу пісню, на яку присутні зареагували голосним сміхом і аплодисментами. Дві синьоокі близнючки — сестри Трипуненкові — Оля і Людоша грали на скрипці, а старша Леся акомпанювала на піяні. На відзначення дня Дівського сезону заграли вони коляду й щедрівку. Тиха, урочиста мелодія створила на залі святочний настрій.

Гумореска, прочитана проф. І. Коровицьким, внесла веселий настрій. Наші посестри — хор 20-го Відділу СУА під диригуванням М. Гентоша, проспівали кілька пісень і хоч публіка оплесками вимагала наддатків, але... всьому приходить кінець. Так і наша імпреза, „Маланка", хоч і спізнена, зате вдала, закінчилася молитвою і словами, з якими звернувся до присутніх о. прот. Є. Щадинський.

Пані Г. Царинник подякувала гостям за підтримку нашої традиційної „Маланки", і, хоч не дуже охоче, люди почали розходитися. При відході вони дякували господиням за гарно влаштовану імпрезу, де панувала щира, родинна атмосфера і де вони почували себе, „як вдома"...

Лариса Дангук
Прес. реф. 44 Відд. СУА

Пам'яті поляглих

Заходами Союзу Ветеранів Української Резистанси, (СВУР) відбулася зустріч українського громадянства Твин-Сіті, присвячена пам'яті Поляглих під містечком Клевань, на Волині. У неділю 4-го березня 1973 р. в церкві св. Володимира і Ольги в Ст. Пол панахиду по поляглих Друзях - УПА відправив о. прот. Юрій Кравець,— впавших в нерівнім бою з московським наїздником під Клеванем на Волині. Було їх 36, із незабутньою, завжди усміхненою санітаркою Лесею, нерозлучною подругою у боях. І так, в пам'яті відтворювались постаті молодих і близьких Друзів, які відходили у напрямку Клевання на чолі зі своїм командиром, щоб наладнати зв'язок із місцевим, оперативним Відділом. Це був місяць лютий 1944 р. час, коли знову мінялися окупанти України, німецький, — тікаючи наносив болючих втрат українському народові, а за ним большевицький — ніс із собою терор і нечувані до цього часу звірства в історії людства.

З розповіді командира Відділу сот. Макуха — В. Станіславова, виходило, що він чудом залишився ще із двома стрільцями. Вони зударилися з большевиком, які стежою недалеко Клевання, о год. 11-ій ранку. Спочатку думали, що це невеликий большевицько - партизанський загін, але після одинокої перестрілки виявилося, що це перші стежі большевицької реґулярної армії. Положення стало безвихідне. Довідавшись про таку ситуацію, кожному стало ясно, перемогти... або відданий своє життя. Коли баталія розпочалася, із диким окликом ворога „за Родіну, за Сталіна" здавається", у відповідь спонтанно вирвалось із грудей молодих юнаків: „За Україну, за її волю!"... попробуйте — візьміть!

„Ні один набій не смів піти на марно, — пронеслося по боєвій лінії, а останній... собі". Лукава доля так хотіла, що поляглим дала альтернативу перед тими, які взяли в руки зброю, щоб стати на захист свого народу, піднявши стяг визвольної боротьби своїх попередників. І вони його високо і гордо тримали, аж до останньої хвилини свого життя. Ти віддали все те, що найдорожче в людини — своє молоде життя, та з честю і без загань склали його на вівтар Батьківщини. Їхня смерть, хай буде наснагою для майбутніх поколінь у боротьбі за визволення України. Нехай їхній прапор духа буде нам провідною зорею у нашому щоденному житті, та не допускає нас на мілини байдужости і малодушшя. Юна кров, якою вони зросили українським чорнозем, хай нам буде стимулом, який піднесе нас до висот, щоб ми розумно й успішно довершили святе почате діло, а пам'ять про них хай вічно живе в Українському Народі.

М. Каркоць (Вовк)

„БІБЛІОГРАФІЯ УКРАЇНІКИ"

Філядельфія. — У видавництві „Київ" під керівництвом проф. В. Романчука щойно вийшла на 32 сторінках середнього формату „Бібліографія Україніки англійською мовою" пера д-ра Олександра Соколишина, старшого бібліотекаря в Ню Йорку. Видання вийшло в серії Бібліотека „Українська Книга" ч. І. Крім джерельного огляду стану англомовної україніки, автор подав 83 українські англомовні назви позицій та в окремому розділі в кінці — бібліографію своїх праць різними мовами.

НАГОРОДА БЕЗ ПОЯСНЕННЯ

Київ. — Верховний Совєт СССР нагородив 5-го квітня ц.р. лейтенанта міліції з невідомому місті, В. Беспертова, медалею „За відвагу". В офіційному повідомленні за підписом М. Підгорного і М. Георгадзе, виданому в Кремлі, сказано лише, що його нагороджено „за самовіданні дії і відвагу, виявлені під час затримання небезпечних проступників".

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

рішень, що будуть проголошені в офіціяльному протоколі.

Спільні наради Езекутивного Комітету і Контрольної Комісії

Наступного дня, в четвер 19-го квітня, відбулися спільні наради Головного Екзекутивного Комітету і Контрольної Комісії. Наради відкрив голова Контрольної Комсії мгр Іван Геврик, з'ясувавши коротко їх причину і ціль: обмінятись спільно думками та дати чи одержати деякі вияснення. З черги поодинокі члени Контрольної Комісії, які переводили перевірку поодиноких відділів, висловлювали свої завваги. Головний контролер проф. д-р Богдан Гнатюк перевіряв зокрема стан і розвиток Союзівки та про неї висловлював свої завваги і побажання, заторкуючи також і деякі інші справи і проблеми УНС. Головний контролер д-р І. Скальчук висловив ряд завваг про перевірюваний ним організаційний відділ, як також щодо інших відділів і ряду загальних справ. Дир. Іван Винник перевіряв фінансовий відділ та подав загальну його оцінку, ствердивши добрий стан фінансів та вдосконалюване книговедення. Також мав ряд запитів і завваг щодо інших відділів та загального стану. Мгр Іван Геврик перевіряв рекордовий відділ, ствердивши, що всі праці в тому відділі виконується точно. Він також висловив ряд завваг до видавничого відділу, що його перевіряв д-р Михайло Данилюк, але був змушений виїхати раніше з уваги на свої професійні обов'язки. Всі головні контролери живо інтересувалися багатьома проблемами не тільки самого УНСоюзу і „Свободи", але і їх становищем та відношенням до поодиноких національних і громадських справ та висловлювали свої завваги і рекомендації. Їм давали вияснення поодинокі головні екзекутивні урядовці та редактор.

На закінчення головні контролери мали ряд запитів та вислухали вияснень запрошеного на ці наради головного архітекта 15-типоверхового хмаросягу УНСоюзу, інж. Юліяна Ястремського.

„Комуніст України" заатакував гостро...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

українське козацтво і запорізьку Січ" і що книга „Україно моя Радянська" своїми історичними „положеннями", йде по лінії писань таких письменників, як Р. Іваничук, С. Плачинда й І. Білик, які у своїх творах „прикрашаючи минуле... протиставляють його сучасності". В дальшому стверджується, що „серйозним недоліком рецензованої книги є те, що її автор розглядає ряд важливих питань історії України певною мірою ізольовано, у відриві від загального розвитку країни", що в ній „про возз'єднання України з Росією говориться, як про звичайний рядовий факт", що автор не сказав нічого, які „переваги здобув" український народ", вступивши до єдиної централізованої Російської держави", що розвиток економіки УССР, „її досягнення розглядаються значною мірою у відриві від загальних успіхів Радянського Союзу, не розкривається той факт, що розквіт Української РСР є наслідком не лише героїчної праці трудящих України, а й усіх народів СРСР" і що „шкідливість" підкреслювання автором елементів економічного автаркізму, тобто самовистачальности Української ССР, полягає „крім усього іншого в тому, що вони можуть живити націоналістичні ілюзії і пересуди, залишки національної обмежености і чванства". Крім цього у статті висловлено ще ряд інших закидів, між ними й те, що в книзі П. Шелеста „не розкрито благотворний вплив російської культури на формування і розвиток української літератури, мистецтва, музики, їх взаємозбагачення", що „в тлумаченні літературно-мистецьких понять і явищ автор виступає із загальнолюдських, абстрактно-гуманістичних позицій", що „в ній не показана багатогранна діяльність більшовицьких організацій по викриттю націоналістичної, антинародної політики Центральної Ради" і що в книзі „нечітко і неправильно" подане „визначення ідейно-клясових основ українського буржуазного націоналізму". Крім Шелеста у статті „Комуніста України" заатаковано також тих рецензентів, між ними й редактора журналу „Економіка Радянської України" С. Ямпольського, які розрекляммували і розхвалили книжку П. Шелеста „Україно наша Радянська".

„Ню Йорк Таймс" про кризу...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

на керівні позиції у промисловості та адміністрації". Газета також інформує, що Щербицький обвинуватив комуністичних достойників в Україні, що вони легковажно поставилися до публікацій ідеологічно шкідливих творів, в яких ідеалізовано історичне минуле України. Кореспондет згадує у цьому контексті працю Р. П. Іванової про Михайла Драгоманова, мовляв, Іванова переНаголосила ролю Драгоманова в історії України. Знову ж Гаррі Шворц, коментуючи редакційну статтю в „Комуністі України" з критикою П. Шелеста, члена політбюро ЦК КПСС та кол. першого секретаря ЦК КП України, намагається насвітлити розвиток подій в Україні в загальносоюзному контексті та з'ясувати їхню важливість з точки зору інтересів цілої КПСС. Шворц пише, що ледве може бути небезпечніше обвинувачення комуністичного лідера в СССР від того, що, мовляв, даний лідер симпатизує з націоналізмом. Ще гіршою справа є у випадку українського комуністичного лідера, бо йдеться про другу після росіян щодо величини націю в СССР. „Все таки, — пише Г. Шворц, — той знаменний факт, що широко закорінений націоналізм продовжує існувати серед совєтських українців — сьогодні цілком добре встановлений. На одному рівні, цей націоналізм репрезентує група інтелектуалістів — такі люди, як Іван Дзюба і Вячеслав Чорновіл, яких далі переслідують за їхні погляди. Але важливішим є те, що серед звичайних українців є поширене незадоволення з уваги на те, що вони вважаються громадянами другої кляси. З цього погляду питання українського націоналізму є потенційно вибухове". Коли ж йдеться про Петра Шелеста, то якщо його можна обвинувачувати в націоналізмі, то хто тоді стояв за ним у Політбюрі в Москві, запитує Гаррі Шворц.

ВЕЛИКДЕНЬ в ГАНТЕРІ 1973 Р.
СУБОТА, 28-го КВІТНЯ, 6-та ГОД. ПО ПОЛ.
СПОВІДЬ, ВІДВІДИНИ ПЛАЩЕНИЦІ І СВЯЧЕННЯ ПАСОК

•

НЕДІЛЯ, 29-го КВІТНЯ, 8-ма ГОД. ВРАНЦІ
ТОРЖЕСТВЕННА СЛУЖБА БОЖА

Просимо Шановних Власників та Відвідувачів Гантеру до численної участи.

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

ВЕЛИКДЕНЬ
В ПАРАФІЇ
ПРЕСВЯТОЇ ТРОЙЦІ
В КЕРГОНКСОНІ
на СОЮЗІВЦІ

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

26-го квітня — СТРАСНИЙ ЧЕТВЕР, год. 7-ма веч. — Страсті. Читання 12 Євангелій.

27-го квітня — ВЕЛИКА П'ЯТНИЦЯ, год. 7-ма веч. — Вечірня і виложення Плащаниці.

28-го квітня — ВЕЛИКА СУБОТА, год. 9-та ранку — Служба Божа. Свячення Пасок — год. 1-ша, 2-га і 3-тя по пол.

29-го квітня — ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ, — год. 10:30 ранку — Воскресна Утреня і Торжественна Служба Божа. (По Службі Божій — Свячення Пасок).

30-го квітня і 1-го травня — СВІТЛИЙ ПОНЕДІЛОК І ВІВТОРОК — Служби Божі, год. 7-ма веч.

Парох о. ІВАН МАК

В 55-ТІ РОКОВИНИ ІСНУВАННЯ
СЛАВНОЇ
КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ім. Тараса Шевченка
Диригент — Григорій Китастий
ВІДБУДУТЬСЯ
КОНЦЕРТИ

CLEVELAND — Неділя, 15 КВІТНЯ 1973 р., 4:00 по пол. Normandy H. S. Auditorium, 2500 W. Pleasant Valley
SAN DIEGO — Субота, 5 ТРАВНЯ 1973 Р., 8:00 веч. Civic Theatre, Community Concourse
LOS ANGELES — Неділя, 6 ТРАВНЯ 1973, 3:30 по пол. Shrine Auditorium, 665 W. Jefferson Blvd.
SAN FRANCISCO — Вівторок, 8-го ТРАВНЯ 1973 р., 8:00 веч. War Memorial Opera House Civic Center
PORTLAND — Четвер, 10-го ТРАВНЯ 1973 р., 8:00 веч. Lincoln H. S. Auditorium, 1600 S. W. Salmon St.
VANCOUVER — П'ятниця, 11 ТРАВНЯ 1973 р., 8:00 веч. Queen Elizabeth Playhouse, 649 Cambie St.
CALGARY — Субота, 12 ТРАВНЯ 1973 р., 8:30 веч. University Theatre, University of Calgary
EDMONTON — Неділя, 13 ТРАВНЯ 1973 р., 3:00 по пол. Jubilee Auditorium, 114 St. & 87th Ave.
SASCATOON — Вівторок, 15 ТРАВНЯ 1973 р., 8:00 веч. Centenial Auditorium, Pacific & 22nd St.
REGINA — Середа, 16 ТРАВНЯ 1973 р., 8:00 веч. Sheldon Williams Collegiate Auditorium, 2601 Coronation
WINNIPEG — Четвер, 17 ТРАВНЯ 1973 р., 8:30 веч. Playhouse Theatre, Market Ave. & Main St.
THUNDER BAY — П'ятниця, 18 ТРАВНЯ 1973 р., 8:00 веч. Lakeview H. S. Auditorium, 285 Gibson Ave., St. P.
MINNEAPOLIS — Субота, 19 ТРАВНЯ 1973 р., 8:00 веч. St. Paul Civic Center, 140 W. 5th St.
CHICAGO — Неділя, 20 ТРАВНЯ 1973 р., 7:00 веч. Orchestra Hall, 220 So. Michigan Ave.

Квитки вже тепер можна набувати в українських книгарнях та парафіях.

Спроможніші матеріяльно ставайте спонсорами концертів, Ваше ім'я буде увіковічнене на програмах Капелі.

Хай не буде ні одного українця, хто не послухав би цим разом концерту Капелі Бандуристів, з добірним складом та оновленою програмою.

ҐАЛЕРІЯ „ЛЕВИ", ЧИКАГО ВИСТАВКА КАРТИН ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА

ВІДКРИТТЯ: П'ЯТНИЦЯ, 4. ТРАВНЯ 1973, 7:30 ВЕЧ.
СУБОТА, 5 ТРАВНЯ: 10:00 РАНКУ ДО 10:00 ВЕЧ.
НЕДІЛЯ, 6 ТРАВНЯ: 10:00 РАНКУ ДО 8:00 ВЕЧ.

ІНІЦІЯТИВНИЙ КОМІТЕТ
повідомляє, що
З'ЇЗД УЧНІВ БАЙРОЙТСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
— відбудеться —
в днях 9 і 10-го червня 1973 року
на Оселі Українського Робітничого Союзу
„Верховина", Ґлен Спей, Н. Й.

Високоповажаних Професорів, б. Учнів та гостей з Родинами запрошуємо до участи.

По ближчі інформації прошу писати або телефонувати:
Дарія Кочерган Федак — 6415 N. Camac Street Philadelphia, Pa. 19126 Tel.: (215) 549-5822
або
В. Недільський — 2430 Fish Avenue Bronx, N.Y. 10469 Tel.: (212) 881-8965

НОВЕ ВИДАННЯ
ГРОШІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ 1917-1920

Б. Мартос і Я. Зозуля, вид. Український Технічно-Господарський Інститут, Мюнхен 1972. 103 сторін, 6¼" x 9¾", крейдовий папір, полотняна оправа, золоті витиски, 40 сторін ілюстрацій, з чого 8 сторін в кольорах. Для книгарень відповідний опуст. Замовлення і гроші просимо висилати до

UKRAINIAN BOOK STORE
P.O. Box 1640 — 10207 — 97th Street
Edmonton, Alberta, Canada T5J 2N9

Під увагу Любителям образотворчого мистецтва.
В суботу, 5 і в неділю 6 травня ц. р.
в приміщеннях
МУЗЕЮ ЦЕРКВИ-ПАМ'ЯТНИКА
(головний будинок нового маєтку)
в С. БАВНД БРУКУ, Н. Дж.
ВИСТАВКА І ВИПРОДАЖ

творів (олія, пастель, акварель, ґрафіка), що їх дарували українські митці на розбудову установ науки і культури в Осередку св. ап. Андрія Української Православної Церкви в ЗСА.

Виставові приміщення відкриті в суботу, 5 травня, від год. 10-ої ранку й до 6-ої год. веч., а в неділю, 6 травня від год. 12-ої полудень до год. 7-ої веч.

КУРАТОРІЯ
МУЗЕЮ ЦЕРКВИ-ПАМ'ЯТНИКА

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Дорогого і Незабутнього
ПОДРУГА, БАТЬКА І ДІДУСЯ
бл. п. Д-ра МАРКІЯНА ТЕРЛЕЦЬКОГО
ІСТОРИКА і ПЕДАГОГА
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
в середу, 2-го травня 1973 року
В ЦЕРКВАХ:
Катедрі СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, год. 7:20 ранку;
БЛАГОВІЩЕННЯ ПРЕСВ. ДІВИ МАРІЇ, ФРЕШ МЕДОВ, Н. Й. год. 8:15 ранку
Катедрі СВ. О. МИКОЛАЯ в ЧИКАҐО, год. 7:00 ранку
Катедрі СВ. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ в ЧИКАҐО год. 8:00 ранку
ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ в ЛОС АНДЖЕЛЕС год. 8:00 ранку
ДРУЖИНА, СИН, СИНОВА і ВНУКИ

•

На Ювілейний Фонд НТШ складаємо 50.00 долярів.

Ділимося сумною вісткою з Побратимами Визвольних Змагань, Приятелями та Знайомими, що на 81-му році життя упокоївся в Бозі, прийнявши Найсвятіші Тайни, в четвер, 19-го квітня 1973 року
БЛ. П. МАЙОР АРМІЇ УНР, ЛИЦАР ОРДЕНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ та ЗАЛІЗНОГО ХРЕСТА
Інж. СТЕПАН ЛІСОВИЙ

ПАРАСТАС — в неділю, 22-го квітня ц. р. о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН — в понеділок, 23-го квітня 1973 р. о год. 9-ій ранку в Православній Церкві св. Арх. Михаїла, 74 Harris Ave., Woonsacket, R.I. 02895.

ТЛІННІ ОСТАНКИ будуть поховані на місцевому цвинтарі.

Найменша лепта на поставлення бодай маленького пам'ятника, буде прийнята з великою подякою.

Небіжчик не мав ніякого забезпечення і ніяких ощадностей, а жив зі скромної пенсії.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Настоятель о. ВІТАЛІЙ КОВАЛЕНКО
і ПАРАФІЯЛЬНИЙ КОМІТЕТ

Вшановуючи пам'ять мого Друга
сл. п. САВИ НИКИФОРЯКА
складаю суму 25.00 долярів
на Ювілейний Фонд НТШ в ЗСА.
Форт Вейн, Індіяна Проф. Осип ЛЕВИЦЬКИЙ

У світлу пам'ять недавно померлого нашого Найдорожчого і Незабутнього Мужа і Батька
сл. п. МИХАЙЛА ПОЧТАРА
складаю суму 25.00 долярів
на Ювілейний Фонд НТШ в ЗСА
Лівінгстон, Н. Дж. Людмила ПОЧТАР

СПРОСТУВАННЯ

В останньому виказі пожертв на Ювілейний Фонд НТШ (Свобода з 13 квітня 1973, ч. 69), подано помилково прізвище ВШ. П. Жертводавця в групі 50-долярових пожертв:

Має бути: 50 долярів зложили інж. Орест і пані Оксана Клюфас, Довер, Н. Дж. — за що щиро перепрошуємо.

Ювілейний Комітет НТШ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА і БРАТА
бл. п. БОГДАНА ЛИСЯКА
кол. старшини 1 УД УНА
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в неділю, 29-го квітня 1973 року
о год. 11-ій ранку
в Церкві СВ. МИХАЇЛА
при 569 George Street, в Ню Гейвені, Конн.

Приятелів, Побратимів по Зброї і Знайомих просимо помолитися за спокій Його душі.

Дружина МАРІЯ з Синами
Сестри і Рідня

ПОДЯКА

В дні 28-го травня 1972 р., з волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність мій Найдорожчий БРАТ

бл. п. інж. ОМЕЛЯН БРИКОВИЧ

Цією дорогою хочу зложити, хоч з великим опізненням, щиру подяку всім Друзям, Знайомим, Родині й Людям Доброї Волі, які під час тяжкої хвороби, приходили з розрадою і старались допомогти фізично чи морально моєму Дорогому Братові Омелянові, а після закінчення Його туземної життєвої мандрівки, своєю участю у Заупокійних Богослуженнях і похоронах віддали Йому останню прислугу та жертвами на добродійні цілі й на Служби Божі, причинилися до закріплення пам'яті про Покійного.

Щиро дякую всім Тим, що в час мойого тяжкого горя старалися мені в різний спосіб допомогти й присилали свої вислови співчуття. Зокрема дякую Вам за молитви.

Особливо сердечно дякую Всеч. о. Василеві Бриняхському, який мимо тяжких обов'язків і в той час дуже підірваного здоров'я, ставив свій час безнастережно до диспозиції Дорогого Омеляна, відвідував Хворого в шпиталі і приготовив Його в дорогу до Вічности. Не менше вдячна Всеч. о. д-рові Ігореві Мончакові за такі щирі відвідини мойого Брата в шпиталі в останніх годинах Його життя, мимо навантаження другими обов'язками, з огляду на відправи на цвинтарі в день Зелених Свят, як рівнож за відправлення першої Панахиди безпосередньо по смерті Брата Омеляна, ще таки на цвинтарі.

Щиру подяку складаю Всеч. о. о. Василеві Бриняковському, протопресвітерові Іванові Гаврилюкові і д-рові Ігореві Мончакові за відправлення Панахид в похоронному заведенні, за похоронні відправи в церкві св. Михаїла і на цвинтарі, а о. д-рові Мончакові, ще за прощальне слово в церкві.

Щиро дякую п. д-рові Шклярові з Торонта, за солідну опіку перед операцією, а д-рові Р. Матюкові, за всі старання ратувати мого Брата операцією і за дбайливу опіку після операції. Я дуже вдячна п. д-рові Павлові Таращукові в Монтреалі, за поміч і добрі поради. — Спеціяльну подяку складаю п. д-рові Ігореві Луговому за всі його старання, за дбайливу опіку й поміч у шпиталі в Монтреалі в останніх тяжких і днях життя мойого Дорогого Брата.

Щира подяка Всім, що своїми відвідинами улегшували Йому побут в шпиталі, спершу в Торонті, а потім у Монтреалі. Особливо дуже дякую за добре серце і кожночасну поміч щирим Приятелям Покійного п-ву Теодосії та інж. Дмитрові Михайлюкам, які помагали мойому Братові, як рідному. — Дуже щиро дякую пані О. Соколик й інж. Я. Соколикові за сердечне ставлення до Покійного, як перед занедужанням, так в часі хвороби.

Не менше зобов'язана п-ні Т. Михайлюковій, інж. Степанові Шологонові й інж. Василеві Вацикові, що не жаліли ні часу, ні труду, ні коштів та приїхали з Торонта до Монтреалю віддати останню прислугу Покійному, а зокрема інж. Вацикові за сердечні слова прощання над ще незакритою могилою Покійного.

Щиро дякую Приятелям, Знайомим і бувшим Тернополянам з Торонта за вінок на могилу Покійного, надіслані вислови співчуття, як теж за повідомлення через радіо про Його смерть, за пожертви на СПДЛ — Тернополянам, що проживають у Філядельфії вдячна за вшанування пам'яті Покійного через пожертви на Фонд Верх. Архиєпископа і Заупокійну Службу Божу в сороковий день від смерти.

Також щиро дякую Всім, що замість квітів на домовину зложили в Монтреалі пожертви на Фонд Верховного Архиєпископа і на Фонд ОПДЛ „Серце і Книжка" і тим гідно вшанували пам'ять мойого Доброго Брата.

Дякую ВП. Паням з фірми M. & M. Knitting Mills у Філядельфії за пожертву на Служби Божі за спокій душі Покійного.

Не забули про Покійного і працівники фірми „Ф. М. Сі оф Канада" і надіслали вінок на могилу і вислови співчуття для мене та тепло згадали Покійного у своїй фірмовій газеті, за що їм щира подяка. — Управі Українського Технічного Товариства в Торонті складаю щиру подяку за згадку в пресі про Покійного.

А в кінці я сердечно дякую стриєчним сестрам Дарусі і Дозі, братаниці Катрусі й дружині мойого братанича Давині, що мимо своїх, у декого з них, тяжких домашніх обов'язків, прибули здалека на похорон мойого доброго брата, а стриєчному братові Романові та його дружині Марійці за їхню сердечність і поміч виявлену в час тяжких терпінь мойого рідного брата, в час дуже тяжких переживань для мене.

Я свідома того, що не всіх Приятелів і Добродіїв Покійного я знала й напевно не всім в цих рядках могла подякувати. Тому прошу Всевишнього, що все знає, щоби всім за кожний вияв помочі, доброго серця і співчуття сторицею нагородив.

ЛЮБОМИРА — сестра

•

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ
бл. п. інж. Омеляна Бриковича
зложили:

В ТОРОНТО:

НА ВИДАННЯ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ ОПДЛ: по 30.00 дол. — Михайло Махій, інж. Дмитро і Дозя Михайлюк; по 25.00 дол. — Мирон Малорик; по 20.00 дол. — інж. Дмитро і Геня Негрич; по 15.00 дол. — інж. Степан Шологан, Михайло Ящук й інж. Ярослав і Оксана Соколик; по 10.00 дол. — Степан і Парася Боровець, інж. Іван Кіріченко, Ярослава Семків, інж. Роман Лятишевський; по 5.00 дол. — Дарія Боднарук, Галя Черниш, інж. Василь Вацик, п-ні Мазуренко-Довган; 2.00 дол. — Микола і Анна Мудик. — РАЗОМ 212.00 дол.

В МОНТРЕАЛІ:

НА ФОНД ВЕРХ. АРХИЄПИСКОПА „ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ": 50.00 дол. — Любомира Брикович і О. В. Т. Брикович (з Філядельфії); 40.00 дол. — Я. К. Червоняк (з Ню Йорку); по 20.00 дол. — Д. Д. Горняткевич (з Кергонксону), Р. М. Брикович і Паттен Ір.; по 15.00 дол. — Д. Литвин і Я. Савка; по 10.00 дол. — І. І. О. Вахнянин, З. О. Горечий, І. Х. Дякунчак, К. І. Келебай, О. Кучарська, Н. Лівзин, Бр. Мельник, Д. Попадинець; по 5.00 дол. — І. Бачинська, Яр. Бринявська, Л. Гаврилюк, М. Дзерович, А. Добровольська, Ст. Захарчук-Генгало, Є. Т. Ільчишин, З. Климовська, М. Кметик, З. Куц, Л. Левицька, О. Максимів, С. О. Мацук, В. В. Цибульник, Я. Чолій і 3.00 дол. — О. М. Грубий. — РАЗОМ 388.00 дол.

НА ОПДЛ АКЦІЯ „СЕРЦЕ І КНИЖКА": по 10.00 дол. О. В. Т. Брикович і Я. К. Червоняк; по 5.00 дол. — Т. Беднарська, В. Вацик, П. Гаврилюк і О. С. Мацук; 3.00 дол. — І. Війтенко; 2.00 дол. — В. Гаврилюк; 1.00 дол. — Л. Лутова. — РАЗОМ 46.00 дол.

СПОРТ

ГАКІВКА

Чорноморська Січ чемпіоном Гаківкової Ліги Велі Скейтерс

Чорноморська Січ — Вейн „Сіннерс" ГК 2:2

Нюарк 23 березня. — Вперше у своїй історії „Ч. Січ" здобула звання з цього наймолодшого виду спорту, яким в УСТ „Ч. Січ" є гаківка. Беручи під увагу факт, що ця ланка законсервувалася, щойно в сезоні 1971-72, цей новий осяг заслуговує на особливу увагу. Виступивши вперше на льодових аренах Ню Джерзі, українські спортовці в однострях „Ч. Січі" в минулому сезоні — вони закінчили його в кінцевому показнику табелі гор, на усіх 6 клюбів на 5-му місці. Одначе вже в „плей оф" в групі „Б" вони вийшли першунами. В цьогорічному сезоні з огляду на вік змагунів, Управа Т-ва зробила практичний поділ активу на дві дружини: до 18-ти років виступали в Гак. Лізі Велі Скейтерс, де як вже згадано, осягнули чемпіонат в такому складі: І. Барбадин, Б. Дзіман, Г. Буняк М. Квін, З. Семанишин, Р. Семенюк, Т. Фегер, Д. Сурович, Є. Семенюк, П. Мельник, О. Лебедь, П. Меле, Б. Кузів, В. Залізко, П. Гудак. Більшість із згаданих разом з своїми старшими друзями — В. Олійником, Т. Масієм, Л. Соловеєм і Д. Суровичем, репрезентували УСТ „Ч. Січ" через свою філію в Мейплвуді в сильнішій Гак. Лізі Юньйон Кавнті, в якій, як ми вже згадували в попередніх дописах, здобули віцечемпіонат. У наступних 2-ох тижнях наші гаківкарі мали змагатися в традиційних грах „плей оф". А особливе відзначення за осяги „Ч. Січі" в цій ділянці спорту на протязі короткого часу, заслуговує жертвенний і діловий менаджер гаківкового активу Петро Семенюк, який вповні віддався цій нелегкій праці. В проводі ланки видатно співпрацювали: В. Олійник і Д. Сурович — змагуни та Д. Квін — тренер. Якщо йдеться про звітові змагання, то згідно з їхньою ставкою пройшли вони надзвичайно напружено і емоційно. Около 300 глядачів були свідками завзятого змагу, в якому мінялися можливості для осягнення перемоги; на початку „Ч. Січ" вела 2:0 і виглядало, що найчільніший суперник українських гаківкарів зазнає високої поразки. В ході гри в кінці II періоду Вейн „Сіннерс" стрілили першого голя і опісля в III періоді вирівняли вислід 2:2. Будучи упривілейованою дружиною господарі намірені були остаточно здобути свою 3-тю перемогу з нашою дружиною і цим самим видерти з рук чемпіонат „Ч. Січі", яка на протязі сезону постійно очолювала показник табелі гор. Цим разом їхні бажання не стали дійсністю. „Січовики" після здобутих голів Орестом Лебедем, мали ще можливості на піднесення висліду, але гра остаточно закінчилася внічию, що вповні вистачило „Ч. Січі" на здобуття лаврів чемпіона сезону 1972/73.

„Чорноморська Січ" — Юньйон „Ігелс" 7:2

У відплатних змаганнях в серії „плей оф", що відбулися на льодовій арені Айронбавнду, 20 березня, „Ч. Січ" остаточно в и е л імінувала „Ігелс" і цим самим увійшла до фінальної серії за чашу Гак. Ліги Юньйон Кавнті з сильним клюбом Плейнфілд Джейсі. Переможні голі здобули: Масій 2, Лебедь, М. Соловей, Квін, Олійник і Будний по одному.

ВІДБИВАНКА

І Жіноча Дружина чемпіоном стейту Ню Джерзі

Лівінґстон 23 березня. — Тут, в залі школи Джуньйор Гай Герітедж, відбулися чергові, відкриті відбиванкові першенства „А"-клясових дружин Ню Джерзі, в яких „Ч. Січ" повторила свій кількалітній успіх, здобувши чемпіонат Стейту з найкращими вислідами. Українські спортовки вповні домінували в турнірі і здобули перемоги „сухими" вислідами з усіми дружинами 2:0 сетів. Приємно, що цим разом у нашій дружині між досвідченими: О. Бук-Крочак, Д. Сенежак, О. Ярош і Р. Сорочко, пописувалися молодші змагунки, випускниці Спортової Школи „Ч. Січі": Х. Чайківська, О. Паславська, З. Стебельська та Х. Голинська. Увечорі на бенкеті Відбиванкової Ліґи Ню Джерзі президент В. Ліги вручив менаджерові і тренерові „Ч. Січі" — інж. А. Лапичакові чемпіонські нагороди.

Кінцевий показник Відбиванкових першенств „А" кляси Ню Джерзі на 1973 р.:

1. Чорноморська Січ — 8:0 точок; 2. Ровей ІВКА — 4:4 т.; 3. Лівінґстон ВК — 3:5 т.; 4. Ленделс ВК — 3:5 т.; 5. Парсипені ВК — 2:6 точок.

ФУТБОЛ

„Чорноморська Січ" — „Вісла" СК 2:1 (1:0)

Вейн 24 березня. — У своїх чергових мистецьких змаганнях у „Мейджер Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі „Ч. Січ" здобула важливу перемогу і тим самим зміцнила свою позицію лідера, маючи здобутих на 12 гор — 19:5 точок і 31:8 відношення воріт. Ведення 1:0 для „Ч. Січі" здобув Фарміга в 31-ій хвилині. Польські футболісти вирівняли вислід у 61-ій хвилині з карного стрілу. У 78-ій хвилині Володимир Леонів стрілив переможного голя гри. Склад „Ч. Січі": Лісевич, Касіяненко, Паньків, І. Паливода, Каздоба, Понось, Леонів, Фарміга, Ренерей, Ілич, Ткач, П. Паливода, Марущак, Б. Хамуляк. М. Паливода — менаджер.

„Чорноморська Січ" (Юнаки) — „Керні" СК 3:3. Усі три голі для „Ч. Січі" здобув Процюк.

О. Твардовський

Річні Загальні Збори і нова Управа УАСТ „Леви"

Чикаґо, Ілл. — Річні Звичайні Загальні Збори УАСТ „Леви" відбулися 25-го березня у власній Клюбовій домівці при 2353 Вест Чикаґо евню. Збори відкрив уступаючий президент Т-ва Роман Припхан та подав порядок Зборів. Потім на пропозицію п. Зенона Косачевича до президії вибрали Романа Припхана на предсідника, а д-ра Маріяна А. Панчишина на секретаря. Протокол з минулорічних Загальних Зборів відчитав д-р А. Панчишин і цей протокол прийняли одноголосно. Звіти уступаючих членів управи були старанно опрацьовані й надруковані Романом Припханом, і ці звіти всі присутні (29 членів УАСТ „Леви") мали в руках. Їх лише усно доповнили Р. Припхан, Микола Остапчук про фінансовий прихід і Петро Головатий, референт преси.

У дискусії над звітами висказався Роман Припхан про те, що треба якнайбільше українських змагунів у дружині юнаків і позбутися чужинців. Петро Головатий порушив справу членських вкладок і піддав думку Зборам, що немає сенсу тримати „паперових членів", які по кілька років не платять членських вкладок до каси УАСТ „Леви". Карло Малий порушив справу футбольної дружини доросту, наших найменших левеняток, яка не існувала в осінньому сезоні після резиґнації їх ланкового Мирона Дахнівського. Потім голова Номінаційної комісії Карло Малий подав листу кандидатів до нової Управи на 1973-ій рік. Після переговорів і дискусії, нову Управу УАСТ „Леви" вибрано в такому складі: Карло Малий — президент, Стефан Винниченко — перший віцепрезидент, Андрій Еліяшевський — другий віцепрезидент і організаційний референт, Аскольд Клюфас — кореспонденційний секретар, Стефан Бакун — рекордовий секретар і хронікар, д-р Маріян А. Панчишин — скарбник, Володимир Погрібний — господар, Петро Головатий — референт преси і пропаганди, Анатоль Гординський — член - заступник, Лев Хома — член - заступник, Іван Печенюк — адміністратор бари, Стефан Стадник — адміністратор домівки, Осип Чучук — заступник адміністратора. Контрольна комісія: Зенон Косачевич, Зенон Шведак, Володимир Галелюка. Товариський Суд: д-р Ілля Мула, Теодор Пилявка і мгр Євген Дачишин.

Заключне слово на Загальних Зборах мав інж. Орест Клюфас, який закликав нових членів Управи та всіх присутніх до посиленої праці для розвитку спортових дружин УАСТ „Леви".

Петро Головатий

„Тризуб" — „Кляркставн" 5:1 (4:0)

Філядельфія, 1-го квітня 1973 р. — Останні змагання за мистецтво Оберліґи ДАФБ у цьому сезоні між „Тризубом" і Кляркставном" відбулися при дуже несприятливій погоді і на розмоклому грищі. „Кляркставн" це слаба дружина, бо займає останнє місце в табелі розгривок, а склад „Тризуба" був комбінацією першої і другої дружини, проте ці змагання були добрі. Змагуни обох команд грали жертвенно і старалися опанувати мокрий м'яч на болотнистому грищі і це їм в більшості вдавалося. Першу півгру домінував „Тризуб" і здобув перевагу чотирьох воріт зі стрілів Дочілі, Пуліти (2) і Угрина. Друга півгра належала до „Кляркставну", але його напад спромігся тільки на одні ворота — впрочім дуже гарною „головкою" по стрілі з рогу. Останні ворота здобув Угрин, усталюючи вислід 5:1 у користь „Тризуба".

Це були вже треті виграні змагання в останньому тижні, бо 28 березня ц. р. „Тризуб" переміг нюйоркський „УСК" у відношенні 2:1, а попередньої неділі 25-го березня ц. р. так само виграв „Інтер - Джул." в Ню Йорку.

М. С.

ТАРЗАН, Ч. 6922. Міті й урурці нараджуються

Міті, що ми тепер будемо діяти? Ми маємо їх човен, але вони мають Тарзана! Як видістанемо хворого Тарзана від злющих людей?

Почекаємо тут до темної ночі. Тоді вб'ємо їх списами, як вони спатимуть!

Але темрява ночі може прийти запізно, щоб врятувати Тарзана!

Беніто, гелікоптер прибуває з головної квартири по Тарзана!